

BOYUN EGME

Bir Orhan Pamuk 'kroniği': 'Putinaj'

Nihat Behram, Putin'den bir yıl sonra, Putin'in sözleriyle Lenin'e saldırırken ne tesadüftür ki Saint Petersburg'ta ödül kucaklayan Orhan Pamuk'u yazdı ■ Sf. 14

HAVUÇ YETMEDİ AKP SOPA SALLIYOR

ALMANYA'YA İHRACATIN YENİ KALEMİ: GERİLİM | OSMAN ÇUTSAY YAZDI SAYFA 8-9

ENVER
AYSEVER'LE

BOYUN
EGMEYEN
SORULAR

Hande Fırat'ın
fıtratına
sorular!

■ Sf. 10

Kemal okuyan'la
İzmir'in Dağları ve
Marşlar Üzerine

■ Sf. 12

Kadın'dan yazılımcı
olur mu? Kadın
yazılımcılara sorduk

■ Sf. 16

Arkasından İzmir Marşı da söyleriz belki...

Masayı devirme zamanı

Yoğun ve stresli bir haftanın sonunda mezese bol bir meyhanede arkadaşlarınızla buluşup, iki tek içip, tabaklardan tırtıklayarak sohbet etmeyi planladınız. Bunca işten güçten sonra başka türlü hayat hiç çekilmez diye düşünüyorsunuz. Masaya oturdunuz, ilk kadehler doldu ve muhabbet koyulaştı. Haftanın tüm sıkıntıları birer birer dağılmaya başladı. Konu dedesi zamanında padişah olan ama şimdi torunları internette boncuk satan işportacı meczup torunlara kadar geldi. Malum, gece uzun ülke gündeminin sonu yok, kim bilir daha neler konuşulacak. Sonuçta arkadaşlarlasınız ve mutlusunuz. Ama ülkede hangi mutluluk uzun sürüyor ki bu sürsün. Neden keyif almaya başlasak, mutlaka hayatı zindana çevirecek başka bir şeylerle bize zehir oluveriyor. Mutlu olduğunuzu beyan etmeden önce ülkede kötü bir gelişme olmuş mu acaba diye sosyal medyaya ufaktan bir göz gezdirmek şart.

Keyifli başlayan gecede bunları düşünmenizi sağlayan kişi kısa paçalı pantolonu, fit kesim milli irade ceketiyle masanıza doğru yaklaşıyor. Her gün küfür ettiği dış mihrakların üretimi pahalı Alman malı arabasının anahtarını, cep telefonunu masaya atıyor ve "selamün aleyküm" diyor. O an karşınızdaki arkadaşınızla göz göze gelip güzelim gecenin eziyete dönüşeceği konusunda sessizce hemfikir oluyorsunuz. Bu gelen şahsı çok da detaylı anlatmanın gereği yok aslında, siz zaten kim olduğunu çok iyi biliyorsunuz. Kısaca söylemek gerekirse, bu arkadaş parası bol, her şeyin en iyisini bilen, masadaki birçok kişiyle maddi ilişkisi olduğundan kimsenin "Saçmalama arkadaşım o iş öyle değil" diyemediği kişi. Siyasetten spora, organik tarımdan dizel motorların emisyon hacmine kadar her konuya giriyor. Siz de şiştikçe şişiyor ve gecenin başında hissettiğiniz mutluluğa dair tüm duygularınızı rakıya, mezeye gömüyorsunuz.

Arkadaşın sorunu "aşırı özgüven zehirlenmesinden kaynaklı ağzı ishali". Dünyanın en amansız hastalıklarından biri. Hastalık bulaştığı kişiye herhangi bir rahatsızlık vermezken çevresine büyük çileler yaşatır. Eminim birçokunuzun hayatında böyle biri var. Birebir hayatınız içinde yoksa da bu yazdıklarımı okurken aklınızdan geçen malum şahıs sayesinde mecbur var. Masanıza gelen arkadaş sınırlı bir süre ve tercihen katlanmanız gerekirken malum şahısın sinir sisteminize her gün tecavüz etmesine mecbursunuz. Medeniyetten uzak bir dağ evinde yaşamıyorsanız bu şahıstan kurtulmanız mümkün değil. Televizyon, gazete, internet, billboard aklınıza hangi iletişim kanalı geliyorsa, orada mutlaka vatanlı, milletli bir sloganla birlikte kellesini görmek, sesine maruz kalmak zorundasınız.

Mesela ne demiş bu şahıs bu hafta; misal kadının insan olarak kabul edilmesi gerektiğini tartışmaya açmış, Almanlara toptan Nazi demiş, 15 Temmuz'da bomba yağdıranlar Hayırcılardır diye buyurmuş. İshal artık öyle bir boyutlara ulaşmış ki paçalarından akıp vıcık vıcık hepimizin midesini yerle bir eder hale gelmiş.

Ağzı ishali her ne kadar bu cemahta yaygın bir hastalık olsa da sosyal medya sayesinde adeta çağımızın vebası. Çoğu zaman biz solda duranlar da herkese ulaşabilir olma lüksünden faydalanarak zaman zaman bu amansız hastalığın ağına düşüyoruz. Üzüm yeme amacından sapıp habire bağcıyı dövüyoruz. Hayatta esas olan çabadır. Güzel yarınlar için çaba gösterenlere saygıdır.

Neyse... Velhasıl, bardağı masaya vurup "Yeter ulan, kalk masadan!" deyip masayı devirme zamanıdır. Arkasından gaza gelip arkadaşlarla hep birlikte bir İzmir Marşı da söyleriz belki...

■ HARUN KARANFİLCİ

8 Mart gecesi Dünya Emekçi Kadınlar Günü için biraraya gelen komünist kadınlar böyle söyledi: **Yetmez ama Hayır! Biz başka alem isteriz...**

BİR MUTFAK ROBOTLARI KALMIŞ SIZMADIKLARI

CIA'nın gözü cebimizde kulağı evimizde

ABD'nin meraklı tazesini CIA'nın marifetlerini açığa çıkaran belgeler açıklandı. İnternet sitesi WikiLeaks, CIA'ye yönelik en büyük ifşasına başladığını duyurarak kurum ile ilgili olduğunu iddia ettiği 8 bin 761 belgeyi yayımladı. Belgeler, CIA'nın gözünün cebimizde, kulağının evimizde olduğunu ispat ediyor.

Buna göre CIA geliştirdiği yazılımlarla akıllı telefonlara hatta internete bağlanan televizyonlara da sızıyor. Belgeler ayrıca farklı işletim sistemleri taşıyan bilgisayarlar ile internet sağlayıcılara sızmayı başaran yazılımların geliştirildiğini ortaya çıkarıyor. WikiLeaks, Signal, WhatsApp ve Telegram gibi haberleşme programlarına da sızıldığını öne sürüyor. Android işletim sistemini kullanan telefonlarda ses ve mesaj trafiğinin toplandığı aktarılıyor. CIA'nın akıllı televizyonlara sızmak için İngiliz İstihbarat Servisiyle birlikte çalıştığı iddia edildi. CIA Sözcüsü ise belgelerde yer alan bilgilerin doğruluğuna yönelik bir yorumda bulunmayacaklarını söyledi.

İslamcılar namazı bıraktı yandaş islamcı kızdı

iki cami arasında binamaz

Havuz medyası şahsiyeti Ömer Turan sosyal medya hesabında İslamcıların namaz kılmayı bırakmasından yakındı. Ömer Turan Twitter hesabından şunları yazdı:

"Türkiye'de İslamcılık sabaha kadar edebiyat, şiir, devrim soslu romantik entel dantel tartışmalar yapıp, sabah namazını kılmadan yatmaktır. İslamcıların büyük bölümü (%98 gibi) sabah namazını bırak cuma namazını bile kılmaz. Eskiden dar-ül harp derlerdi, şimdi direkt kılmıyorlar.

Kitap ve sünnetten (itikadi acidan) zerre taviz vermeyen bir Müslüman olarak, İslamcılık (İngiliz-Pers icadı) ve şeytandan Allaha sığınırım. Bizi yaradan, İslamla şerefendirip bize Müslüman ismini veren Allaha binlerce kez hamdolsun. Ya Rab, sen bizi sırat-ı müstakimden ayırma.

Ya Rabbel âlemin, sen bizi başta İslamcılık olmak üzere İslam karşıtı tüm batıl ideoloji ve düşüncelerden korusun, kitap ve sünnetten ayırma."

**BOYUN
EĞME**

Boyun Eğme Haftalık Siyasi Dergi - Sayı 66

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Mehmet Kuzulugil Yayın Kurulu: Orhan Gökdemir, Nevzat Evrim Önal, Mehmet Kuzulugil

Tasarım: Özgür Aydoğan, Uğur Güç İmtiyaz Sahibi: Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti

Adres: Osmanağa Mah. Osmancık Sok. No:9/16 Kadıköy - İstanbul Baskı: Mutlu Basım Yayın, Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C-Blok No.263 - 264 Topkapı Zeytinburnu/İstanbul Tel : 0212 577 72 08

BAZUKASIYLA UÇAĞA BİTEN TÜRK

Haftadan kalan ilk kısmı şaşırtıcı ikinci kısmı olağan bir haber: Ukrayna'nın Zaporije kentinden İstanbul'a uçmaya hazırlanan bir yolcunun bagajından bazuka ve askeri istasyon cihazı çıktı. Yolcunun Türk olduğu açıklandı!

Ukrayna Devlet Gümrük Servisi Zaporije Dairesinden yapılan açıklamada, uçağa bazuka ile binmeye

çalışan Türk yolcunun havaalanında gözaltına alındığı belirtildi.

İsmi açıklanmayan yolcunun bagajının kontrol edildiği sırada bazuka

ve askeri istasyon cihazına ulaşıldığı kaydedildi. Ukraynalı yetkililer, Türk vatandaşının silah ve cihazı yasa dışı olarak bulundurduğunu açıkladı.

Yetkililer vatandaşın akıl sağlığının yerinde olup olmadığı, eğer bu açıdan anormal bir durum yoksa bu işe nasıl kalkıştığı, önceden bir güvence alıp almadığı konularında bir açıklama yapmadı.

Rusça bilenini arıyorlar Olsa imam senin

G Geçtiğimiz ay "dine ilgi artıyor ama ahlak azalıyor" diyen ve imam hatiplerin artışıyla dini cehaletin arttığı yönündeki raporuyla tartışılan Diyanet, birkaç dil bilen imam arayışıyla yeniden gündemde. Ramazan ayında Avrasya ülkelerinde göndermek üzere aranan imamların Rusça bilmesi şart. Sözlü sınava alınacak adaylarda ayrıca, Arnavutça, Pomakça, Kırım ve Kazan Tatarcası, Kazakça, Boşnakça, Gürcüce, Çerkezce, Çerkezce dilinin Karatay ve Kabartay lehçeleri gibi Avrasya coğrafyasında konuşulan dillerden birini veya birkaçını bilen, sesi güzel hafız özellikleri aranıyor. Aranan

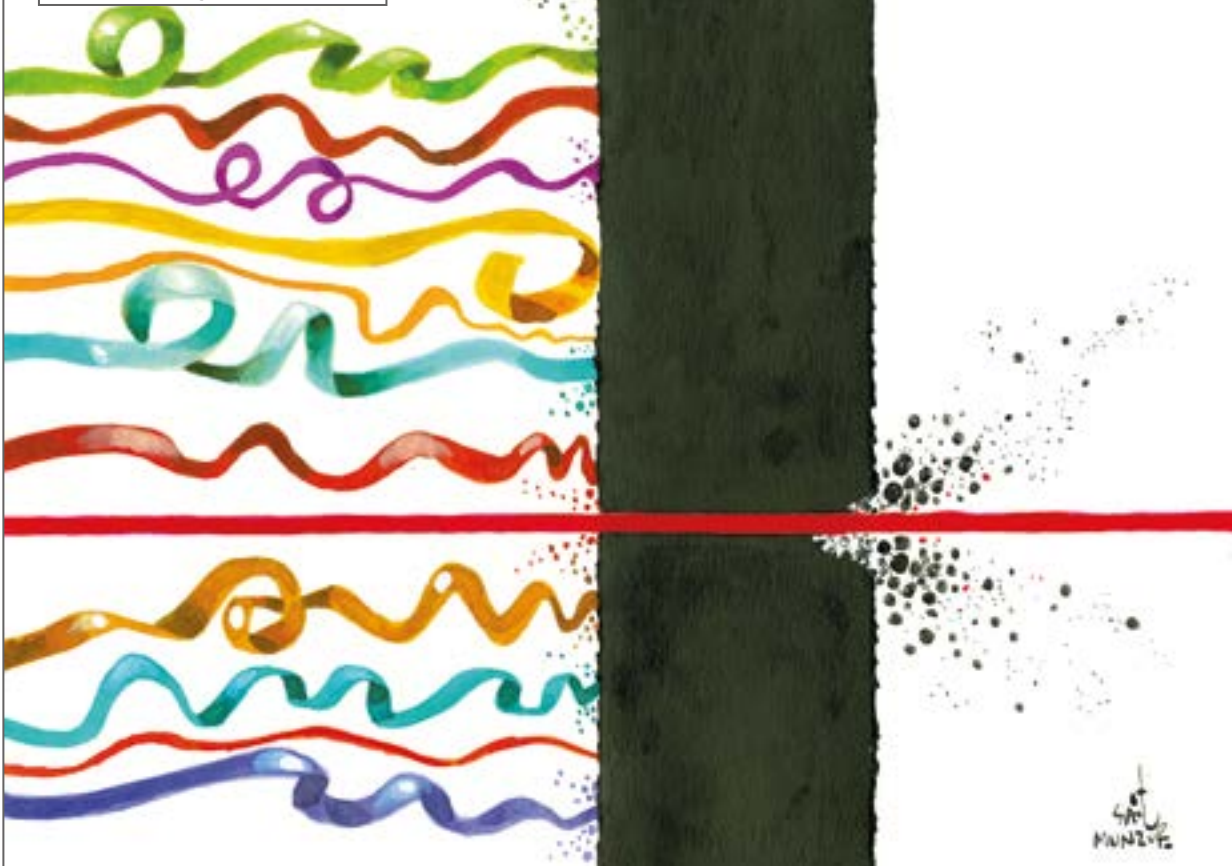
imamlarda mülakatla belirlenecek özelliklerden biri de "gözü tok"luk.

Dağı taşı imam hatip yapan, bebelere bile Arapça öğretmeye kalkışan ama bir Allahın kuluna öğretemeyen sistemde bu Süperman imamların nasıl bulunacağı bir muamma. Rusça dahil birkaç dil bilecek, gözü tok, sesi güzel güzel olacak... Suriye'den artan Çeçen "akıncıları" kadroya almaksı niyet onu bilemeyiz. Ama memlekette soyunu kuruttular bu türün. Öyle hafızlar türedi ki son zamanlarda inek olsan süttten kesilirsin.

Diyanet arayışta. Aramasın demiyoruz, hobi olarak yine arasın ama nerede öyle eleman. Olsa imam senin!

SAMANALTI / Sait Munzur

BU HAFTA BASINA YANSIYAN İŞÇİ CİNAYETLERİ VE YARALANMALAR

İşçiler öldürülüyor. Buna cinayet denilmiyor, sorumluları yargılanırsa "taksirle ölüme neden olma" gibi suçlarla yargılanıyor ama haberleri cinayet diye değil "iş kazası" diye yazılıyor. Ülkemizde her gün değil, birkaç saatte bir oluyor bu cinayetlerden. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre Şubat'ta en az 126, 2017'nin ilk iki ayında ise en az 287 işçinin yaşamını yitirdi. Rapora göre Şubat ayında en fazla ölüm yol iş kolunda yaşandı. Geçtiğimiz hafta yaşanan, daha doğrusu basına yansıyan işçi cinayetleri şöyle:

2 MART

Muğla'nın Fethiye ilçesi Üzümlü bölgesindeki maden ocağında göçük meydana geldi. Özel bir şirkete ait krom maden ocağında tünel içeresinde çalışan 39 yaşındaki Sezgin Altın hayatını kaybetti. Altın'ın cansız bedeni maden ocağından çıkartılıp otopsi yapılmak üzere Muğla Adli Tıp Morguna kaldırıldı.

6 MART

Kuşadası'nda meydana gelen iş kazasında devrilen iş makinesinin operatörü yaralandı. Cumhuriyet Savcılığı tarafından el konulan olayla ilgili soruşturma başlatılırken, operatör iş makinesinden alınarak hastaneye kaldırıldı. Olay şöyle gelişti: Özel bir firmanın taşeronluğunda yaptırılmakta olan otopark inşaatı sırasında kayalıkları kırıp düzeltmekte olan bir iş makinesi bilinmeyen bir nedenle devrildi. Olayı gören çevre sakinleri ve şantiyede çalışmakta olanların ihbarı ile olay yerine sağlık ekipleri geldi. Ambulansla hastaneye kaldırılan yaralı müşahede altına alınırken, ismi açıklanmayan operatörün sağlık durumunun iyi olduğu öğrenildi. Adıyaman'ın Kahta ilçesindeki iplik fabrikasında elleri ve ayaklarını pamuk işleme makinesine kaptırarak ağır yaralanan Zeynal Polat (23), Adıyaman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki iki günlük yaşam mücadelesini kaybetti.

7 MART

Türk Metal Sendikası tarafından Ankara'daki 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlamasına giden Türk Metal Sendikası üyesi kadınları taşıyan otobüs Bursa-Ankara karayolunun Mezitler mevkiinde virajı alamayarak devrildi. 7 kadın öldü, 34 kişi de yaralandı.

8 MART

Elazığ'ın Alacakaya ilçesinin Kef bölgesinde Karaca Madencilik'e ait bir işletmede 23.30 sularında yaşanan göçükte Nurettin Aksöz (47) yaşamını yitirdi. Bir maden işçisi "Gece dörde kadar arkadaşımızı kurtarmaya çalıştık ama kurtarmadık. Arkadaşımızın üzerine tonlarca kaya parçası düşmüştü" dedi. Bir işçinin de göçükten de şans eseri kurtulduğu öğrenildi.

AKP'nin elindeki tek koz iç savaş tehdidi

Hayır'sız tezgâh

Tayyip Erdoğan ve AKP'yi zor bir oylama bekliyor. OHAL şartlarında ülkeyi içine sürükledikleri referandum sürecinden yara bere almadan çıkma ihtimalleri düşük. Üstelik sonuç her ne olursa olsun Tayyip Erdoğan kucağında artık yönetilmesi mümkün olmayan bir ülke bulacak. Bunu bildikleri için bağırarak, tehditler savurarak karşılarında biriken toplumsal tepkiyi sindirmeye ve giderek onlardan uzaklaşan düzen güçlerini bir kez daha alternatifsiz ve yıkılmaz olduklarına inandırmaya çalışıyorlar.

AKP içeride ve dışarıda attığı askeri ve siyasi adımlarla zaten ülkeyi yönetmesini de güçleştiren bir savaşın içinde. Üst sınıflar hızla zenginleşiyor, alt sınıflar derin bir yoksulluğun içinde. İktidarı borçlu oldukları sadaka ekonomisini sürdürmenin fiili şartları artık yok. Dincileştirme hamleleri, dinin gerçek erdemlilikle bağlarının tamamen kopmasıyla sonuçlandı. Yolsuzlukla, hırsızlıkla, ölçsüzlükle anılan bir siyasal akımın son çarpınışı iç savaş tehdidi.

Derin ve ağır bir ekonomik kriz kapıda. Tedrici bir devalüasyon sürüyor, ihracat daralıyor, turizm çöküyor. AKP'nin "iktisadi mucizesi" inşaat sektörü de elde patladı patlayacak. Bu şartlarda gidilen bir referandumdan "hayır"lı bir sonuç çıkma ihtimali yüksek. AKP cenahından gelen "iç savaş" lakırdılarını önemli kılan da işte bu hava. Gizleme ihtiyacı duymak bir yana özellikle yayılmasını istedikleri plan

kabaca şöyle: Referandum gecesi hayır çıktığı belli olunca zaten halk sokağa dökülecek; bu konuda AKP'nin de, AKP'ye el uzatan 'yapıcı muhalefetin' de yapacak bir şeyi yok. Bu durumda Polis'in göstericilere müdahale etmesi dışında yapabilecekleri bir şey yok. Gelişmeler bu yönde olursa, polislin ardından silahlanmış AKP'lilerin de göstericilere karşı sokağa çıkması planın son hamlesi olacak. "Plan bu" demek için çok erken. Bu hem fazla spekülatif bir önerme olur hem de asıl meseleyi örter: Böylesi kanlı planları gerçekten icra etme yetenekleri hiç yok. Sahip oldukları yeti, böylesi karanlık senaryoları ortalığa saçarak halkı değilse bile titrek sermayeyi ürkütmek.

"Hayır"lı sonuca doğru gidiş hızlandıkça iktidarın "hayır"sız tezgâhı için ve belki daha çok da bu tezgâhın duyurusu için yapılan çalışmalar hızlanıyor. AKP ve şefi ile Türkiye'nin kaderi artık karşı karşıya. Onlar kalacaksa Türkiye'nin düşüşü hızlanacak; Türkiye bu karanlıktan çıkacak-

sa ödeyecekleri fatura önlerine konulacak.

Bu tabloya bir dehşet senaryosu olarak bakmaya hiç gerek yok.

Çünkü iç savaş şantajına giderek daha fazla yükleneceği anlaşılan iktidarın, bunu bir blöf olmanın ötesine geçirmek için gerekli donanımı yok.

Ve bu şantajı yaparken asıl umutları zenginleri, emperyalist odakları ve bunlara bağlılığı belki de AKP'den bile fazla olan düzen muhalefetini ürkütmek.

İç savaş şantajıyla halkı sindirme olanağını asıl bu ürkeklik verecek AKP'ye. Gerici iktidara dönük birikmiş tepkiyi yumuşatacak, bu tepkinin AKP saldırganlığıyla iyice büyümesini önleyecek olan potansiyel orada çünkü. Mevcut durumun sürdürülebilir olmadığını kesin olarak anlamış olan düzen güçlerine, Erdoğan'sız bir alternatifin de büyük (daha büyük!) bir kaosu göze almadan hayata geçirilemeyeceğine ikna etmeye çalışacaklar.

O zaman AKP'nin yarattığı tepkileri kendi eteklerinde toplayan düzen muhalefetinin, bu tepkilere yaslanarak bir değişimi hayata geçirmek yerine dalga kırıklık yapmayı tercih etmesi mümkün olacak.

Türkiye öyle bir yerde ki cumhuriyet, laiklik, aydınlanma, eşitlik ve özgürlük mücadelesi iç içe, et ve tırnak gibi kaynaşmış halde. Birini kazanmanın yolu hepsini kazanmaktan geçiyor.

Demek ki, bu "hayır"sız tezgâhın pompalandığı korkuyla baş edilecek. "Onlar korksun" denilecek. "Aman bir tatsızlık çıkmasın" dedirterek tekrar arkalarına almaya çalıştıkları büyük güçlere asıl korkuyu halk salacak: "Bir kez daha bu yobaz çetenin arkasında durmaya kalkarsanız kaosun, gerginliğin, 'isyanın' büyüğünü o zaman görürsünüz" denilecek.

Düzen muhalefetinin, "halk ayak altında dolaşmazsa biz bunları sakinleştirip, bir adım geri gitmeye ikna ederiz" lakırdılarına prim verilmeyecek.

Düzenin yargısından kaçmak için diktatörlük hayalleri kuranlara, tarihin yargısından korkmaları gerektiği hatırlatılacak. Sokaklarda terör estirme şantajı yapanlara, sokaklardan siz korkun denilecek.

Bu da ezilenlerin "hayır"lı planı... ■

AKP fanatikleri Erdoğan'dan aldıkları cüretle kendilerini Halk Özel Harekat (HÖH) ilan ettiler. Halk olduğu çok tartışmalı, hareket yeteneği içinse fotoğrafa bakmak yeterli.

KHK marifetiyle özel güvenliklere silah kullanma yetkisi

Resmi gazetede yayımlanan son 3 Kanun Hükmünde Kararname kapsamında, Polise internet abonelerinin kimliğine ulaşabilme ve sosyal medyada takip yetkisi verildi. En önemli değişiklikse özel güvenliklerin silah kullanımına yönelik oldu. KHK'ler ile birlikte özel güvenliklerin silah kullanımına düzenleme getirildi. Düzenlemeyle birlikte özel güvenlikler için, silahlarını görev alanından dışarı çıkaramayacakları ve işlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphe edilen kişinin takibi için dışardan yapılan saldırılara karşı tedbir alınmasına yönelik bir görev tanımı yapıldı.

Türkiye zor bir seçimin arifesinde. Biçimsel olarak bakıldığında bir kavşak noktasında: "Evet" çıkarsa ahı gitmiş vahi kalmış "parlamenter" demokrasinin sonu gelecek. Bu kadar da değil elbette: Yüzyıllık Cumhuriyet'in bir "yeni Monarşi" tarafından tasfiyesi tamamlanacak.

"Hayır" çıkarsa gericiliğin ülkeyi tam gaz üzerine sürdüğü uçurumun önünde sert bir fren yapılacak. Tabii iş burada bitmeyecek ve zorlu bir mücadelenin kapısı aralanacak.

Bir açıdan ülkenin görünümü böyle.

Öte yandan, ülkeyi böyle bir ikilemin kapısına getirip bira-

kanların hali de öyle çok parlak değil. Tayyip Erdoğan ve AKP'yi her durumda zor bir seçim bekliyor. OHAL şartlarında ülkeyi içine sürükledikleri referandum sürecinden yara bere almadan çıkma ihtimalleri düşük. Sonuç her ne olursa olsun Tayyip Erdoğan kucagında artık yönetilmesi mümkün olmayan bir ülke bulacak. Bunu bildikleri için bağırarak, tehditler savurarak karşılarında biriken toplumsal tepkiyi sindirmeye ve giderek onlardan uzaklaşan düzen güçlerini bir kez daha alternatifsiz ve yıkılmaz olduklarına inandırma-ya çalışıyorlar.

Estirdikleri havaya bakılırsa bu tehditlerin kendilerinde ya-

rattığı korku, ülkede yarattığından daha fazla. Ülkenin yarısına savaş açmış halleri bundan. Vücut dilleriyle söyledikleri şu: Onlar kazanırsa Türkiye kaybedecek, Türkiye kazanırsa onlar. AKP ve reisi tuhaf, çözümsüz bir problemin tam ortasında özetle. Haliyle bu ikilinin odaklandığı tek şey şartları kendi lehine çevirmek. Haliyle bu iktidar bileşeni kendi pozisyonunu sağlama almak için kendi taraftarları dahil bütün ülkeyi yakmaya, iç savaşın, savaşın içine itmeye hazır oldukları mesajı vermekten çekinmiyor. Eski İslamcı yeni liberal Levent Gültekin bir söyleşisinde bu ruh halini şöyle anlatmıştı: "Adımı vermeyeyim, çok▶

2014 yılında İŞİD sempatanları, İstanbul Ömerli'de bayram günü piknik yaparak açık açık 'cihat çağrısı' yapmıştı.

İYİ DE ASKERLERİ KİM OLACAK?

AKP temsilcilerinin açık saçık imalardan kaçınmadıkları bu iç savaş kimleri sahaya sürerek yürütülecek? Basına yansıyanlara göre en az 5 bin, kulaktan kulağa yayılanlara göreyse 40 bin civarında İŞİD militanı şu anda "Suriyeli sığınmacı" görüntüsünde Türkiye'de. AKP'nin bunları hazırlandığı iç savaşta kullanmaktan çekinmeyeceği, hatta bu adamları sırf bu iş için buraya getirip yerleştirdiği fısıldanıyor. Zaten özel güvenlik elemanı veya zabıta olarak istihdam edildikleri yönünde de iddialar var. Özel güvenliği ve zabıta silahlandırma girişimleri malum. AKP örgütlerindeki fotoğraflarda arka planda görülen ağır otomatik silahlar da sır değil. Yasal kılıf da hazır, mesele "savaşçıları" harekete geçirebilmekte...

Sirendir o, silah olsa duramazsın

**Avusturya teşkilatı sorumlusu Mahmut Koç:
“Hayır çıkarsa iç savaş çıkar”**

Subat başı... 7 Haziran seçimlerinde AKP'den milletvekili aday adayı olan AKP Manisa İl Başkan Yardımcısı Ozan Erdem, anayasa değişikliği referandumda hayır çıkması ihtimalini işaret ederek, “Bu referandum oylamasında başarısız olursak iç savaşa hazırlanın” diyor. Konuşmanın video kaydı var üstelik gizli saklı değil. Olay Ozan Erdem'in istifası ile kapatılmaya çalışılıyor.

Olay kapatılmaya çalışılırken bir açıklama da AKP Avusturya teşkilatı sorumlusu Mahmut Koç'tan geliyor. “Hayır çıkarsa iç savaş çıkar” notuyla paylaştığı videoda “Evet” kampanyası için bir konuşma yapan Koç “Mesele Ak Parti meselesi değil, vatan meselesi. O yüzden elimizden geleni yapalım. Eğer bu seçimde kötü bir sonuç alırsak, Allah vermesin iç savaş çıkar Türkiye’de” diye devam ediyor.

Hatırlanacağı gibi daha önce Tayyip Erdoğan'ın dünürü, Bilal Erdoğan'ın kayınpederi Orhan Uzuner AKP milis gücü kurduğunu belirtmiş; siren, telsiz, radyo, WhatsApp sistemi üzerinden haberleşebilecek, olası bir kalkışmaya hazır bir grup kurduklarından söz etmişti...

AKP TEŞKİLATLARINA GAZ MASKESİ DAĞITIYOR

Geçtiğimiz günlerde referandumda evet diyeceğini, çünkü evet çıkmazsa Türkiye'nin bir kaosa sürükleneceğini söyleyen cemaatçi eski polis Emre Uslu'nun YeniYön adlı sitesinde ilginç bir haber yayımlandı. “İç Savaş Hazırlığı mı: wAKP Teşkilatlarına Gaz Maskesi Dağıtıyor” başlığıyla verilen habere göre AKP Üsküdar ilçe teşkilatına 80, Şişli teşkilatına 30 gaz maskesi dağıttı. Habere göre gaz maskeleri şimdilik teşkilatta mute-met olarak bilinen kişilere zimmetlendi ve arkasının geleceği belirtildi. Ayrıca teşkilatlardaki güvenilir kişilere telsiz kullanma eğitimlerinin verilmeye başlandığı da haberin iddiaları arasında.

Haber şöyle devam ediyor: “AKP'nin teşkilatlara gaz maskesi dağıtması teşkilatta da tedirginlik yarattı. Şimdiye kadar konuşulan iç savaş ihtimalini ciddiye almayan teşkilat üyelerinin gaz maskeleri dağıtıldığını öğrendikten sonra ciddi tedirginlik yaşadığı belirtiliyor.”

Tayyip Erdoğan dünürü Orhan Uzuner'in açıklamaları da haberdeki iddiaları doğrular nitelikte. Cumhuriyet gazetesinin haberine göre Uzuner'in bu amaçlarla kurduğu grubun adı “Kardeş Kal Türkiye”. Grubun Ocak ayında toplantılara başladığı ifade edilirken, Uzuner'in konuşmasının yer aldığı bir video da yayımlandı. Videoda grubun amacını anlatan Uzuner'in teçhizat topladıklarını anlatırken silahtan bahsediyor. Şöyle diyor; “En küçük cihazımız düdüktür. Arabamda megafon var. Gerektiği zaman kullanacağımız silah var. Böyle hazırlıklar yapmamız lazım.” Uzuner, videoda WhatsApp üzerinden 100'er 200'er kişilik gruplar halinde örgütlenmelerini ve teşkilatın amacının “deprem ve kalkışma gibi olaylarda harekete geçmek” olduğunu belirtiyor. Uzuner, telsiz sistemlerinin kurulduğunu ve radyo yayını yapabilmek için eğitim alındığını da kaydediyor.

← Tayyip Erdoğan'ın dünürü Orhan Uzuner'in olası bir iç savaşta kullanmak üzere kurduğu grubun adı “Kardeş Kal Türkiye”. Grubun Ocak ayında toplantılara başladığı ifade edilirken, Uzuner, yer aldığı bir videoda teçhizat toplayarak hazırlık yaptıklarını anlatıyor.

üst düzey bir bürokrat, emekliye ayrılma aşamasında Tayyip Bey'le vedalaşmaya gidiyor. Tayyip Bey, o bürokrata yapacakları ile ilgili bazı şeyler anlatınca bürokrat diyor ki ‘Bu dediklerinin yarısını yap, iç savaş çıkar bu ülkede’. Tayyip Bey de ‘Çıksın, ezer geçeriz’ diye karşılık veriyor. Bu diyalogu bürokratin kendisinden dinledim. Yani iç savaşı göze almış bir lider var. Ne için? Kişisel hırs”.

O kadar kolay mı? Levent Gültekin'in hiçbir sorgulamadan geçirmeksizin veri aldığı ve belli ki dehşete düştüğü bu “kişisel hırs”a her şeyi teslim edecek bir sınıflar dengesi Türkiye gibi bir ülkede biraz zor oluşur.

Elbette bu anekdota “adam sen de” deyip geçmek mümkün değil. Ülkeyi yöneten, yönettiği ülkenin anayasasını fiilen ortadan kaldıran; yasama, yürütme ve yargıyı kişiliğinde toplamış bir politikacının sözlerinde ortaya çıkan bir hırstan söz ediyoruz.

Öte yandan şu da var ki, bir “politikacının” dizginlenemeyen ihtiraslarına teslim olup ülkeyle birlikte belki kendisini de uçuruma sürükleyecek bir egemen bloktan fazlası var bu ülkede. Bu

Meclise verilen bir soru önergesinde, başında emekli General Adnan Tanrıverdi'nin olduğu SADAT isimli bir özel güvenlik şirketinin Erdoğan'ın özel ordusu olarak oluşturulduğu ve ÖSO militanlarına sokak savaşı dersi verdiği iddiaları sorulmuştu.. **←**

“bir politikacının” köklü devlet geleneğiyle, batı standartlarında yönetme becerisiyle övünen sermaye sınıfımızın paçasına fena yapışmış durumda olmasına rağmen böyle.

Peki iç savaş söylentisinin bu kadar yaygınlaşması sadece aktardığımız türde iddialarla mı alakalı? Hayır tabii. İşini toplumu gererek komplastırarak yapan bir şahsiyetten söz ediyoruz. Öyle ki, her konuşması aşağı yukarı bir iç savaş çağrısı. Gezi'de işlenen cinayetlerin ardından, “Emri ben verdim” diyebilecek kadar öfkeli ve gözü kara. Yani realitede de bir iç savaş zemini var ve mimarı uzun zamandır ülkeyi yöneten iktidar ve reisi.

DİKTATÖRLÜĞÜN YOLU

Gerginlik, saflaşma, çatışma, ötekileştirme, düşman yaratma, iç savaş çıkarma, hatta gerekirse savaş. Yahudiler, Çingene, Ermeniler, Aleviler, Kürtler, Komünistler, Fetöçüler, Laikler, Esad... Diktatöre düşman mı yok! Hele bir de İslamcıysa biat etmeyen herkes düşman. Fakat bu düşman yaratma politikasıyla ikna edilemediği, daha doğrusu ikna olmuş gibi davranmaya zorlayabildiği insan sayısı toplamın yüzde 50'sine takıldı kaldı. Haliyle ne ileri bir adım atabiliyor ne geri çekilmesi mümkün. Zaten iç savaş ihtimali de kutuplaşma stratejisinin yetersiz kaldığı noktada dillendiriliyor.

2013 Haziran'na verdiği yanıtta da bu vardı. Gezi'de başlayan ayaklanma ülke sathına yayılınca iktidar partisi kısa bir şaşkınlığın ardından germe politikasını yeniden körükledi. Körükledi ama kısa sürede bu gerginliğin planladığının tam tersine dönüşebileceğini dehşetle fark etti. Önce “Evdeki yüzde 50'yi zor tutuyorum” diyerek sokaktaki eylemcileri tehdit etti. Evdekiler bu çağrıya pek aldırmaıncı kiralık troller vasıtasıyla, “Polis sokağa dökülene öldürsün” minvalinde

ZABITALAR DA SİLAHLANDIRILYOR

Esenyurt Belediyesi'nin, 9 Şubat'ta yaptığı meclis toplantısında zabitaların silahlandırılmasına karar verildi. Aralarında MPS otomatik silahların da olduğu 20 adet silahın alınmasını öngören madde AKP'li meclis üyelerinin oylarıyla kabul edildi. Esenyurt Belediyesi'nin silah dağıtma kararı aldığı zabitaların belediye çalışan eski özel harekât polisleri ve askerlerden oluştuğu belirtildi. CHP Esenyurt Belediye Meclisi Grup Sözcüsü ve aynı zamanda İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Meclis üyesi olan Yavuz İren o toplantıda yaşananları anlattı: "Belediye Kanunu'nda, kurumun silah alabileceğine

ilişkin bir madde yoktur. Dolayısıyla bu kanunsuz bir iştir. Bunu AKP'li meclis üyelerine anlatamadık. Belediye, neden böyle bir şeye gereksinim duyar; saldıran mı var, bir sıkıntı mı var? Bu soruların cevaplarını alamadık 'Eğer böyle bir tehdit varsa polisten yardım isteyelim, yoğunlarsa jandarmaya başvuralım, o da olmadı, özel güvenlik birimlerinden hizmet satın alalım' dedik, fakat dinletemedik. AKP'liler Kobani olaylarını bahane ederek o süreçte belediyeye yapılan saldırıyı gerekçe gösterdiler. Oysa sadece camlar kırılmıştı. 'Bunun karşılığında kendi vatandaşımızı mı vuracağız?' diye karşı çıkmaya çalıştım."

Silahlamanın konuşulduğu toplantıyı İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Meclis üyesi Yavuz İren anlattı.

homurdanmaya başladılar. Polisin bir kısmı bunu emir telakki etti fakat öldürmek de bir yere kadar!

KÖŞEYE SIKIŞINCA

Önce Haziran sonra Kasım seçimlerinde yaşananlar da çok farklı olmadı. 7 Haziran seçimlerinde ortaya çıkan tablodan basitçe sıyrıldılar: Seçim sonuçları AKP'yi kilitliyordu ama AKP de seçimle gelen noktada bir kilit olarak sapasağlam durdu. 1 Kasım seçimlerine "kolay gitmeyeceklerinin" kanıtı olarak sundukları bir kanlı gerilim siyaseti ile girdiler. Böylece seçimden Meclisteki güçlerini yenileyerek çıktılar ama bu arada ülkede seçimin artık imkânsız hale geldiği yorumları da AKP iktidarını bir meşruiyet sorunun içine itti. O günden bu yana tüm dünya ile sorunları olan bir iktidar görünümünde. Bütün komşuları ile savaşın eşiğinde. ABD, Rusya ve Almanya ile yarattıkları derin kriz sürüyor. Reisin gidebildiği ülkeler Asya'daki muz cumhuriyetleri ile Afrika'nın fakir cumhuriyetleri. Yani hiçbir zaman olmadığı kadar sıkışmış durumda ve bütün hacet kapıları kapalı. Hem içerde hem dışarıda işlenen suçlar artık üzeri örtülemeyecek kadar ağır. Tek yol her ne pahasına olursa olsun iktidarı sürdürmek. OHAL ile, olmuyorsa fiili başkanlık ile, mümkünse yasal altyapısını oluşturarak. Bu şartlarda geriye kalan tek seçenek halka karşı daha fazla saldırganlaşmak.

Hulusi Akar'ın yanına komutanları da alarak durup dururken Kardak'a çıkarma yapmaya kalkışması işte bu yüzden kuşkuyla karşılandı. Kardak'a çıkamadılar ama Yunanistan'la kalıcı bir krizin kapısını aralamayı başardılar. Suriye'de Rus uçağını düşürmekle başlayan ve AKP'yi gerçekten zor durumda bırakan Rusya krizi ise tam

çözümüne ulaşmış gibi görünürken Rusların "kazara" Türk askerlerini vurmasıyla başka bir aşamaya geçti. Genel kam Rusların uçağının düşürülmesi ve Büyükelçinin vurulmasını Türk tarafına çok ağır bir biçimde ödettireceği yönünde oluştu. AKP ve reisi de Ruslara fazla güvenemeyeceğini biliyor. ABD'nin zaman zaman yaptığı öfkeli açıklamaları yumuşatma yoluna gitmesiye giderek gerginleşen ilişkileri saklamaya yeterli değil.

Ve nihayet Almanya... Red-hackci, Fetöcü, PKK'cı, akıllarına ne geldiyse suçladıkları Türk asıllı Alman gazeteci Deniz Yücel'in tutuklanması içeride ve dışarıda kimseyi ikna etmedi. Bu artık kontrolden çıkma eğilimi gösteren Türk yargısının hazine hallerinden biri. AKP'nin kontrolündeki yargının içeride yol açacağı tahribatların yanında, büyük uluslararası krizlere yol açabilme potansiyeli de böylece açığa çıkmış oldu. AKP attığı her adımda yetenekleri hakkında derin kuşku yaratarak ilerleyebiliyor artık.

İÇ SAVAŞ: ÇIKARTIRSINIZ DA KAZANABİLİR MİSİNİZ?

Türkiye'nin uzun iç savaş deneyimleri var. Devletin yanına paramiliter güçleri de alarak kıskırttığı iç savaş kısa sürede kendine karşı büyük bir direnişin örgütlenmesiyle sonuçlanmıştı. Sokakların kontrolünü kaybetmeye başlayınca darbe seçeneği devreye sokuldu.

Bundan AKP'ye düşecek hisse şu: İç savaşla iktidar kurmaya kalkışmak bir ham hayal. Bunu kontrollü bir biçimde yönetmeye kalkışabilirsiniz ama bunun için de "güçlü bir iktidar" gerekir. AKP bunların çok uzağında.

Bir blöf ya da en fazla kuvvetli bir şantaj aracı olarak iç savaş hazırlıklarının tadında

birakılmamasının en olası sonucu bir başka "güçlü iktidar" odağının devreye girmesi olabilir ki, bu iktidardakilerin şu anda çok da isteyecekleri bir durum değil. Emekçi halk için, sol güçler için bu kilitlenmenin yeterli olduğunu elbette söyleyemeyiz. Bir yanında AKP'nin zorbalıkla hakimiyetini kaptırmadığı bir yol var, diğer yanda ise AKP'ye vurduğu darbe kadarını halka vurmaya hazır bir "kurtarıcı."

Ölçüsüz, kuralsız bir iktidarlar karşı karşıyayız ama; bu kesin. En temel görevlerini bile şantaj konusu yapan bir iktidar demek bu. Örneğin Yeniçağ Gazetesi Ankara Temsilcisi Ahmet Takan Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde operasyonların yapıldığı Şırnak, İdil, Cizre, Nusaybin, Hakkâri, Yüksekova, Diyarbakır/Sur gibi yerlerde AKP'nin il ve ilçe yöneticilerinin fısıltıyla, "Referandumda 'evet' çıkmazsa, evleriniz yapılmayacak, imar planları uygulanmayacak. 'Hayır' çıkarsa ne haliniz

varsa görün" propagandası yaptığını iddia etti. TV'lerde gazetelerde "evet" propagandasını serbest bıraktılar çünkü hepsi onların kontrolünde. YSK, yargı, vali, kaymakam, polis "evet" in emrinde. "Hayır" cılar konuşacak salon bulamıyor, balsa elektriği kesiliyor. Havuz medyası 7 gün 24 saat majestelerinin emrinde. Mülki idare amirleri hayırçı avında. Belediyeler açıkça ve utanmadan evet propagandası yapıyor. Bütün bunlar yetmeyince tehdide başvuruyor: "Evet" çıkarsa sınırsız faşizm, "hayır" çıkarsa iç savaş! Toplum sundukları seçenek bu...

İktidarın kendisiyle birlikte bütün ülkeyi derin bir uçuruma sürüklenme planını durdurmanın tek yolu ise bugünden başlayarak örgütlenecek bir direniş hattı. "Hayır" sadece bir başlangıç; iktidarın "hayır"sız planını geçici süre durdurmaya yol açacak sadece. Uzun vadede uzun vadeli bir mücadele planı şart... ■

İkinci bir darbe umacıyla ortalığı velveleye verin AKP'liler içinde silah olmayan bir cümle kurmuyor, silah göstererek "Evet" oyu istiyor. AKP Küçükçekmece İlçe Başkanı Mustafa Korkut'un makam odasında, koltuğunun hemen yanında uzun namlulu bir silahın olduğu görülüyor.

Almanya artık tankla değil ekonomisi ve 'demokrasi'siyle vuruyor

Ağa ile kâhya çekişirse, acısı marababalardan çıkar

Federal Adalet
Bakanı Heiko Maas

Peter Altmaier

Angela Merkel

Erdoğan Almanya'yı Suriyeli göçmenlerle falan da değil asıl Türkiye'nin iç savaşını Berlin'e taşımakla tehdit ediyor. Almanlarsa Erdoğan'ın da Türkiye tekellerinin de Almanya'ya mahkûmiyetinin farkında. Blöf ve şantajlarla tırmanan gerilimin düşeceği de yok: Her iki tarafta da geri adım atmak için geride yer yok.

■ **OSMAN ÇITSAY**

Türkiye Cumhurbaşkanı, Federal Almanya'dan ve diplomatik çerçevede daha ağır bir yanıt istese, böylesini alamazdı. Başardı. Federal Almanya'daki referandum tedirginliği ve gazeteci Deniz Yücel'in tutuklanmasıyla iki başkent arasındaki elektrik taşınmaz boyutlara ulaşıyor.

Malum, Türk bakanlara Almanya'da "Evet" propagandası için kolaylık gösterilmeyince, Erdoğan Berlin'i "Nazi taktikleri" ile suçlamaya başladı. Buna, Avrupa'nın egemen ülkesi Almanya çok ağır yanıtlar verdi. İyi de ne oluyor?

ALMANYA'NIN ASIL TEDİRGİNLİĞİ

Avrupa Birliği (AB) resmen kırılma sürecine girdi, hatta hafta içinde "Farklı Hızlar Avrupası"nın bir çare olabileceği ilk kez açıkça ifade edildi. Hafta başında Fransa, İtalya ve İspanya hükümet başkanlarıyla bir araya gelen Merkel, "farklı hızlardaki bir Avrupa" üzerinden çözüm aradıklarını duyurmak zorunda kaldı. AB'nin artan kırılganlığına ek olarak bir Türk sorununun ortaya

çıkması, Berlin'in işine gelmiyor gerçekten. Türkiye'nin, Alman iç siyasetini dağıtabilecek güçte bir unsura dönüşmüş olması, büyük rahatsızlıklar yaratıyor. Ancak, bu yükten kaçılmayacağı anlaşılıyor. Ankara, Berlin'in bu sinirliliğini kullanabilir. Elinde en azından Alman sokaklarını ve siyasetini istikrarsızlaştırabilecek bir nüfus, daha doğrusu "tedirginlik kaynağı" bulunduğunu düşünüyor. Bütün bu hesaplar, Berlin'in sineye çekebileceği yoğunluğu aşalı çok oldu. Şantaja tepkiler de sertleşiyor. Ama, Türk İslamcılarının her anlamda Almanya'da palazlandığı da biliniyor.

Federal Almanya gündeminin ilk sıralarını artık en çok Türkiye sorunu işgal ediyor. Bu, sadece Almanya'ya gelmek için can atan 3.5 milyon civarındaki Suriyeli mülteci nedeniyle değil. Türkiye'nin iç politikasındaki her cepheleşmenin, aynen Almanya'ya yansımaları ve toplumsal barışı tehdit eder sinyaller vermesi, Berlin'in asıl tedirginlik nedeni. Böyle bir kırılmayla daha önce karşılaşmamıştı. SSCB ortadan kalkmış, dağılmış, ardından Yugoslavya yıkılmış, bombalanmış, Ortadoğu'da işgaller yaşanmış, ama bunların insani etkileri Almanya'da hissedilmemişti. Ülkeler bitmiş, ama insanlar AB'nin hegemon ülkesinde herhangi bir sorun yaratmamıştı. Türkiye meselesi bundan farklı. Almanya'da yerleşik 3 milyonu aşkın Türkiye kökenli insan, bu ülkenin ve "demokrasininin" kaldırmayacağı bir yüke dönüşebilir.

AĞIR KONUŞTULAR: Federal Adalet Bakanı Heiko Maas, Erdoğan'ın suçlamalarını, "şaşırmış, anlaşılmaz, rezilce, saçmasapan" (abstrus, infam, abwegig) sözcükleriyle göğüsledi ve yine de iki ülke arasındaki ilişkilerin koparılmasından yana olduğunu belirtti. Merkel'in sağ kolu, Peter Altmaier, suçlamaları "kesinlikle kabul edilemez" (absolut inakzeptabel) sözleriyle reddetti. En son da Başbakan Angela Merkel "Hiç ciddiye alıp yorumlanmayacak kadar yersiz ifadeler" diye konuştu.

İki siyasetçi. Farklı ölçülerde olsa da ikisi de 2000'lerin başında din siyaseti ile yükseldiler. İkisi de ustalarını yiyerek başa geçtiler. Birisi için usta Kohl'dü diğeri için Erbakan. Şimdi ikisi için de tehlike çanları çalıyor. Fark var: Birisi bir emperyalist devin egemenlerinin temsilcisi, diğeri kendisini yukarı taşıyan hemen tüm güçlerle kavgalı.

Bu, konuşuluyor.

Almanya, Türkiye'nin elindeki mültecileri mutlaka tutmasından yana. Bunun için 2019'a dek en az 6 milyar avroluk bir AB kaynağı ayrılmış durumda ve bu kaynağın önemli bölümü Berlin'e ait. Ancak Erdoğan'ın yumruklarına, hakaretlerine tepki göstermeyen ve Ankara'nın suyuna gitmeyi tercih eden Merkel'in ayaklarının altındaki toprak da kayıyor. Sağ popülizm, Georg Fülberth'in deyimiyle, "faşistoid bir dış güç" olarak Ankara'yla işbirliğine hazır "Alman refah şövenizmi", geleneksel sağ kitle desteğini yitiriyor. İçeride İslam düşmanlığı hızla büyüyor. Sağ seçmenin yönelimleri değişiyor. Fransa, Avusturya ve Hollanda'daki aşırı sağ iktidar olasılıklarının, Almanya'daki aşırı sağ (AfD) yönelimi daha da güçlendireceği ortada. Sonuçta 3.5 milyon Suriyeli'nin Almanya'nın üzerine salınabileceği yolundaki şantajların geri tepmesi normal.

BU TERAZI BU KADAR SIKLETİ ÇEKMEZ

Merkel, "kaderdaşı" Erdoğan'ın darbelerine yanıt vermek zorunda olduğunu hissediyor. Yoksa ikisi için de 2017, kariyerlerinin bitiş yılı olabilir. Eylül ayında Almanya'da genel seçimler var. 16 Nisan'dan sonra ise Erdoğan'ın kaderini Avrupa'da kimse tahmin edemiyor. Bu "İslamcı" ile yürümek isteyen artık pek kalmadı. AKP ve Erdoğan'ın eski dostlarına mı benzeyecek? Saddam ve Mübarek'in sonu mu yaklaşıyor farklı bir zaman ve mekânda? Bir şeyler olduğu kesin. İslamcılara tepkinin, Almanya ve AB sağında dizginleri ele geçirdiği de kesin. Hele Trump döneminde...

Almanya, kendisini yumruklayarak iktidarda kalabileceğini sanan, ama tüm dokularıyla Almanya'ya bağlı bir Türk iktidarının densizliklerini daha fazla çekmeyebilir. Merkel, bu

konuda alttan aldıkça, bir anda sahne dışına atılabileceğini fark etti. Türkiye'den milyonların Almanya'ya gelme tehdidini ise, Yunanistan ve Bulgaristan sınırlarını görece denetleyip Orta Avrupa'yı da geçişe kapatarak bir biçimde göğüslediler.

Şimdi Almanya'da en az 3 milyonluk bir toplumun sokaklarda birbirinin üzerine yürüməsinden korkanlar var. Avusturya da tedirgin aynı nedenle. SSCB, Yugoslavya ve Ortadoğu felaketlerinde, Doğu Avrupa altüst olurken yaşanmayan olaylar, acaba çözülen Türkiye'deki cepheleşmelerin Almanya'ya yansmasıyla yaşanabilir mi? Rusların, Sırların, Arapların yapmadığını, acaba Türkler ve Kürtler yapar mı? Bu sorunun yanıtı yok.

2000'lerin başında farklı ölçülerde de olsa, sonuçta din siyaseti uygulayan iki politikacı, Angela Merkel (Hıristiyan Demokrat) ve Recep Tayyip Erdoğan (İslamcı AKP) "ustalarını yiyerek" sahneye çıktılar. Merkel, Helmut Kohl'ü bitirdi, Erdoğan da Necmettin Erbakan'ı. Birlikte yükseldiler ve ülkelerinde iktidar oldular. Şimdi, yine aynı yıl içinde, iktidar koltuğundan düşebilirler. "Kurtlukta düşeni yemek kanundur" madem, birbirlerini düşerken de yiyebilirler.

İki ülke ve politikacılar arasındaki gerginliğin bu yüzü de var. Sertleşmemesi çok zor. ■

ALMANYA: EN BÜYÜK MÜŞTERİ DEĞİL, EKONOMİNİN BÜYÜK PATRONU

Türkiye'nin en büyük dış ticaret partneri Almanya. İhracatta en büyük müşteri de o. Enerji girdilerini ve küçük katma değerli uzakdoğu kökenli malları bir kenara bırakırsak, aynı şey ithalat kalemleri için de geçerli. Türkiye'deki Almanya kökenli 6500 civarında şirket, her sektörde bir rakipsizliği temsil ediyor. Türkiye geçen yıl Almanya'ya 14 milyar dolarlık ihracat yapmış. Tablolarda Almanya'yı 11.7 milyar dolarla İngiltere, onu da 7.6 milyar dolarla Irak izliyor. Türkiye, katma değeri yüksek, know-how ve yüksek teknoloji gerektiren sanayi ürünlerine talip, Almanya'ya tekstil, konfeksiyon mobilya, halı, dokumalar, gıda ürünleri satabiliyor. Yani Alman tekstil makinalarının en iyi müşterilerinden Türkiye, teknoloji ve makine satın alıp, bunu ucuz hammadde ve emekle birleştirerek düşük katma değerli mallar satabiliyor Almanya'ya. Turizm de Almanya'nın damgasını taşıyor. Ailelerin yardımlaşmasında, Almanya hâlâ temel bir ülke: Almanya'dan Türkiye'ye gönderilen havaletler, 2015 yılında 826 milyon avroyu bulmuştu.

Almanya Türkiye'ye, sanayi malları, teknoloji, know-how bindirmesi yapmış on yıllar içinde. Türkiye'deki ekonomik dokuyu Almanya belirliyor. Fakat Almanya'nın Türkiye'ye insan gönderdiği, dolayısıyla insani bir ağırlığa sahip olduğu söylenemez. Nitekim Türkiye'de elle tutulur ölçekte bir Alman topluluğu bulunmuyor. Ama 1961'den beri Türkiye'den kitlesel ölçekte insan gönderildi ve bu ihracatın on yıllar içinde 3 milyon sınırını aşan bir nüfusa dönüştü. Türkçe, Almanya'daki konuşulan en büyük ikinci dil. Bu insani faktörün büyük bir ağırlığa sahip olduğu son sürüşmelerle bir kez daha ortaya çıkmış durumda. Ancak bu insani yapı da Almanya'nın ekonomik yasalarına bağımlı.

Hande Fırat'ın fitratına sorular!

15 Temmuz hesaplaşmasından sonra Hande Fırat ile RTE arasından su sızmaz oldu. Önce sarayda gördük Hande Fırat'ı, ardından sıkça cumhurbaşkanının uçağında. O gece sayesinde Doğan Grubu için yeni bir sayfa açılmış, uçurumun kenarından dönülmüştü! Ta ki o tuhaf manşet bulunup gözümüze sokulana dek... Her ne olduysa oldu ama kesin olan şu; Hande Fırat'ın rahatı yerinde. O rahatı sorularıyla Enver Aysever bozuyor!

ENVER
AYSEVER'LE

BOYUN
EGMEYEN
SORULAR

Burası Bizans mirasçısı bir memleket, entrikası boldur. Babıali Yokuşu'nda çok hükümetler kurulmuş, yıkılmıştır. Dünün açık denizde yüzen amiral gemisi, bu gün su almakta...

Hürriyet'ten söz ediyorum. Çok ilginç bir zamanda Genelkurmay Başkanlığından görüş aldı Hande Fırat. Neresinden bakarsanız kurcalanmaya değer! Kimdir Hande Fırat?

15 Temmuz gecesi başta meclis, tüm ülke bombalanırken, sanki darbeciler ve hükümet bir halkla ilişkiler kampanyası sürer gibi bir çıktılar ekrana, bir indiler. Canlı yayında oldu ne olduysa işte! O gün, çağdaş muasır medeniyet seviyesine geldiğimizi de Hande Fırat'ın "face time" yayınında gördük. Nerde olduğunu merak ettiğimiz RTE, bir anda karşıımızdaydı.

Kimileri için sonradan gündeme konan karşı-devrim süreci için bir kurguydu yaşanan. Benim içinse uzun yıllar beraber yürüdükleri yolun sonuna gelmiş sevgililerin sert, kanlı kışımasıydı. Cumhuriyet tarihinde eşi benzeri görülmemiş manzaralara tanıklık ettik birlikte. Nihayetinden sabah oldu, gün ışıdı ve yepyeni bir tarih yazılmaya başlandı. Adına OHAL günleri diyeceğimiz günler geldi!

Ardından Hande Fırat ile RTE arasından su sızmaz oldu. Önce sarayda gördük Hande Fırat'ı, ardından sıkça Cumhurbaşkanının uçağında. Anlayacağınız Doğan Grubu için yeni bir

sayfa açılmış, uçurumun kenarından dönülmüştü! Ta o tuhaf manşet bulunup gözümüze sokulana dek! Baktık mal bulmuş mağribi gibi saldırdı yandaşlar bu habere. Kaç zamandır taşlamak için şeytan aramaktaydılar, sonunda aranan o kan bulundu! Batmakta olan amiral gemisi Hürriyet "Karargâh Rahatsız" manşetini attı!

Elde değil bizim de aklımıza sorular düştü...

1 Böyle kırılğan bir süreçte, durup dururken Hande Fırat, salt gazetecilik merakıyla genelkurmay soru sorar mı? Karargâh böyle bir teklif geldiğinde, Hande Fırat'ı kırmamak için RTE'ye haber vermeden yanıt verir mi? Eğer herkes durumdan haberdarsa koparılan fırtınanın anlamı nedir?

2 Hande Fırat ile Aydın Doğan canciğer kuzu sarması olduğuna göre ve Ankara'da Aydın Bey'in gözü kulağı da Hande Fırat olduğuna göre, bu görüş alma işi nereden çıkmıştır? Hürriyet'in aniden gazetecilik

yapma telaşına düşme isteği olmayacağına göre, ya iktidara pas vermek istemiştir ya da biri tarafından tezgâha getirilmiştir. Acaba hangisidir?

3 Genelkurmay başkanı Hulusi Akar'ın bilgisi olmadan bu söyleşi gerçekleştirilmeyeceğine göre, o halde yayınlanan metnin de arkasında Akar bulunmaktadır. Hulusi Akar neden bu

söyleşiye onay vermiştir, ne demek istemiştir? RTE, Hürriyet'ten önce neden Akar'ı sorgulamamıştır?

Kemal Okuyan'la İzmir Marşı ve marşlar üzerine... İzmir'in dağlarında çiçekler açıyor

İzmir Marşı'nın etkileyici bir yanı olduğu açık. Sözlerinise pek sevimli olduğunu söyleyemem. Küçük çocukların gülümseyerek "Şehit olanları deftere yazdım, Öksüz yavruları bağrıma bastım" demesi can sıkıcı.

■ **Söyleşi: VOLKAN ALGAN**

H Hayır cephesinin simgelerinden biri İzmir Marşı oldu, insanların bir araya geldiği her mekanda söyleniyor. Sence bunun anlamı ne?

Marşın popülerleşmesi referandum gündeminden çok öncesine denk düşüyor. Birkaç yıldır çocuk yaşlı birçok kişinin dilindeydi zaten. Ancak referandum gündemiyle daha fazla söylenir olmasının iki nedeni olduğunu düşünüyorum. Referandum iki seçenek sunuyor. Evet seçeneği daha türdeş bir destekçiye sahip. Ancak hayırcıların hayırları farklı farklı. Her ne kadar birileri "Erdoğan'ın çıkarı için de hayır" dese de, hayırcıların tek ortak paydası Erdoğan karşıtlığı. Dolayısıyla bir tutkal ihtiyacı var ve bir ezgi, bir marş bu ihtiyaca denk düşüyor. Kuşkusuz herkese hitap etmiyor İzmir Marşı ama yine de bir simge.

Sana hitap ediyor mu?

Ne müziği ne sözleri bana hitap ediyor ama rahatsızlık da duymuyorum ve hatta söylenirken keyif alıyorum politik nedenlerle. İşin bu tarafına sonra döneriz ama neden İzmir Marşı sorusunu yanıtlamalıyız. Açıkçası İzmir Marşı hem Mustafa Kemal'i nakarat bölümüyle

kolay karşı durulamayacak bir referansa sahip oluyor hem de gerek söz gerekse ezgi açısından "evet" tercihini yapan kitleye de hitap ediyor. Kullanım olanağını ve etkisini artıran bir şey bu.

Bir İzmirli olarak, İzmir'de özellikle yaygınlaştığını göz-lüyor musun?

Başka kentlerde de karşılaşıyorum ama İzmir'de ister klasik ister caz her tür konserin sonunda bu söyleniyor. Bazen dinleyiciler başlatıyor, bazen sahnedeki müzisyenler. Sokakta, tribünde, düğünde, meyhanede, okulda... Marşın özgün halinin İzmir ile bir ilgisi olmamasına rağmen...

Buna gelecektim, marşın kökeni çok tartışılıyor.

Marşın Ulusal Bağımsızlık Savaşı sırasında ortaya çıkmış olması neredeyse imkansız. Çocukluğumdan hafızamda kalan sözlerinde "bozulmuş düşmanlar" değil "bozulmuş Moskoflar" yel gibi kaçırdı. Osmanlı Ordusu'nda Kafkasya Cephesi için yazıldığı iddiası bana mantıklı geliyor. Zaten beste de Osmanlı döneminin marş kalıplarına fazlasıyla uyuyor.

Ama Kurtuluş Savaşı da aynı

kalıpları devralmak durumunda değil mi, çok zaman yok?

Dönem önemli ama verilen mücadelenin toplumsal zemini, ideolojisi de önemli. Marş, belli bir ritimde toplu hareketi anlatır. Bu açıdan dünyada bütün marşlarda ortak özellikler bulabilir, sözleri değiştirerek ona başka anlamlar katabilirsiniz. Ancak bunu söylemekle yetinmeyiz. Marşlar orduların, askeri birliklerin yanı sıra toplumsal dinamiklerin, sınıfların, siyasal hareketlerin devinimini de anlatır. Dolayısıyla marşlara kimi zaman örtük, kimi zaman çok açık bir biçimde ideolojiler içerilmiştir.

Sözden değil ezgiden söz ediyorsun.

Elbette. Dediğim gibi marşların üzerine değişik sözler yazılarak tamamen farklı toplumsal ihtiyaçları karşılamak mümkün, sık denenen ve çoğu kez işe yarayan bir yöntem olsa da, bütün müzik türlerinde olduğu gibi, marşlarda da düşünceyi, belli bir ideolojiyi ya da siyasal duruşu ifade eden yalnızca söz değildir. Ezginin kendisi, ritim, tempo, enstrüman seçimi de içeriği belirler.

Ancak marşlar daha çok militer bir anlam taşıyor. Savaşın orduların

cesaret, kahramanlık, yiğitlik, vatanseverlik duygularını güçlendirmek, keskinleştirmek... Bu hepsi için geçerli değil mi?

Böyle bir genelleme mümkün ama daha fazlası var. Marş orduların hareketini anlatıyorsa, o harekete denk düşüyorsa, tarih boyunca orduların farklı hareket tarzları olduğunu da bir kenara yazmamız gerekir. Osmanlı'da Mehteran yalnızca yerel renkler içeren bir müzik icra etmiyordu aynı zamanda Osmanlı Ordusu'nun tek düze, sayı ve ateş gücüne dayalı, düşmana "geliyorum" diyen hareket tarzını da yansıtıyordu. İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyet marşları ile Alman marşları arasındaki fark, iki ordunun savaş felsefesine de yansıyan ideolojik temellere sahipti. Kızıl Ordu, bütün devrimci örgütlenmeler gibi, gerektiğinde sayısal ve maddi imkanlar açısından bariz olan dezavantajları ortadan kaldıracak bir biçimde hareket etmek zorundaydı. İleriye atılımlar, ani geri çekilişler,

sürprizli-şaşırtmacalı hamleler doğal olarak müziğe de yansdı. Sovyet partizanlarının Nazi komutan Kurt Zeitzler'in Panzer Ordusuyla aynı savaş kuramına sadık olmasını herhalde kimse beklemez.

İzmir Marşı'nın Milli

Mücadele'nin Ordusu'na uymadığını mı söylüyorsun?

Milli Mücadele'nin tek bir ordusu yok. Mücadele başladığında küçük ölçekli, daha dinamik, daha hızlı hareket eden silahlı birimler var. Ayrıca "çete"lerin katkılarını nasıl küçümseyebiliriz? Son tahlilde işgale karşı yürütülen mücadeleden söz ediyoruz, bunun Osmanlı Ordusu'ndan farklı yönleri illa ki var. Ancak müziğe çok fazla yansımada ki, Osmanlı marşları adapte edildi, kullanıldı.

Sana hitap etmemesinin nedeni bu mu?

Biraz bu. Sonuçta bir mücadele içindeyiz ve verdiğimiz mücadele bir yandan sınıfsal, bir yandan modern zamanların ürünü, bir yandan alabildiğine kolektif. Sosyalizm mücadelenin yerel renkleri olur her yerde ama aynı zamanda bu mücadelenin evrensel hareket yasaları da vardır. Bana buna uygun marşlar hitap eder. Diğer müzik türleri için de geçerlidir bu. Ancak bütün basit ve tek düze yapısına karşın, İzmir Marşı'nın etkileyici bir yanı olduğu açık. Sözlerininse pek sevimli olduğunu söyleyemem. Küçük çocukların gülümseyerek "Şehit olanları deftere yazdım, Öksüz yavruları bağrıma bastım" demesi can sıkıcı. Bu referandumda iki seçeneği birbirinden ayıran önemli meselelerden biri laikliktir; İzmir Marşı'nın bu açıdan heyecan verici olduğunu herhalde düşünmüyoruz. Zaten insanlar da Mustafa Kemal'i nakarat bölümü dışındaki sözlerle pek ilgilenmiyor.

Türkiye'de marş kültürünün pek olmadığını söylenir, buna katılıyor musun?

Türkiye'de kitle hareketi geleneği zayıf. Ayrıca Osmanlı ordusunda ilk dönemlerden itibaren önemsenmesi gereken müzikal bir gelenek olsa da askeri bandoların gelişimiyle klasik müzik arasında çok güçlü bir bağ var. Nitekim bu açıdan boşluğu saraya davet edilen batılı müzisyenler dolduruyor. Genellikle doğrudan marş formunda yazılan eserler akla geliyor ama 18 ve 19. yüzyılda marş öğelerini kullanmayan klasik besteci neredeyse bulamazsınız. Bu açıdan bizde bir kısırlığın yaşanması şaşırtıcı değil. Türkiye'de toplumsal dinamiklerin canlandığı 1960'larla birlikte bu boşluk daha çok zaman ya da mekânsal açıdan farklı köklere sahip marşlar uyarlanarak kapatılmaya çalışıldı. 1970'lerde ise Timur Selçuk, Tahsin İncirci, Sarper Özsan, Maksut Göksoy gibi bestecilerin yazdığı eserler bana göre büyük bir sıçrama olarak görülmeli. Şimdi belki mücadele yükseldikçe yeni ve etkileyici eserler çıkacaktır.

Devrimci mücadelede illa marş formu mu gerekli? Victor Jara, Theodorakis ya da Pete Seeger politik müziğin en güzel örneklerini vermediler mi? Türkiye'den de sayabiliriz.

Devrimci mücadelenin müzikal ihtiyaçlarını sadece marşlarla karşılayamazsınız. Ancak marş, birlikte hareket ederken söylenir, mücadelenin keskinliği içinde gereksinilen duyguları harekete geçirir. Sadece marşla

olmaz, marşsız da olmaz. Bir de unutulmamalı, hemen her ezgiyi marş formunda icra edebilirsiniz, askerlerin Beatles'ın Michele'i eşliğinde yürüdüğüne tanık oldum bir keresinde. Hiç de sırtıtmıyordu.

Şu uyarılama konusuna dönelim. İzmir Marşı'nın Kafkasya Marşı'ndan uyarlandığı düşüncesine katıldığını söyledin. Peki bunda ne sakınca var?

Bunda özel bir sakınca yok. Hepimiz İspanyol İç Savaşı şarkılarını büyük bir beğeniyle dinleriz. Onlar Cumhuriyetçilerin Franco'cu faşistlere karşı mücadele ederken söylediği muhteşem ezgilerdir. Ancak neredeyse tamamı, uyarlamadır. Birkaç tanesi Sovyet şarkısıdır ama asıl bölmesi halk ezgileridir ve bunların da çoğu savaştan önce Garcia Lorca tarafından bulunup düzenlenmiştir. Ancak bütün dünya için onlar artık İspanyol devrimcilerinin şarkıdır.

Ezgilerin üzerine söz yazmışlar ve kullanmışlar.

Sözler de farklı farklı. Anarşistler farklı, komünistler farklı söylüyor. Örneğin bizde Bandista'nın seslendirdiği Haydi Barikata'nın ilginç bir yolculuğu var. 19. yüzyılda Rus Çarı'na karşı mücadele eden Polonyalı devrimcilerin şarkısı bu, Varşov-yanka. 1905 Rus Devrimi'nde bütün Rusya'da yaygınlaşıyor, cezaevlerinde, sokak mücadelelerinde söyleniyor. Sovyetler'de aynı şekilde. Oradan İspanyol anarşistlerine geçiyor, temposu hızlandırılıyor ve 2000'lerde Türkiye'ye bir kez de böyle

giriş yapıyor.

Polonyalı değil İspanyol kıyafetiyle girdi yani bu şarkı Türkiye'ye?

Aynen. Tıpkı ilk Sovyet bes-telerinden "Kızıl Ordu Herkes-ten Güçlüdür"ün 1934 Viya-nası'na uğrayarak Türkiye'ye Avusturya İşçi Marşı olarak girmesi gibi. Burada elbette tutarlılık var, sonuçta devrimci şarkılar sınır tanımaz ve farklı ülkeleri aynı soylu amaç için ziyaret ederler. La Marseillaise, Fransız Ulusal Marşı'nın üç ülke tarafından kullanıldığını biliyor musunuz? Fransız Burjuva Devrimi'ne doğan bir eser, gerçekten çok kuvvetli. Sonra Rus devrimcileri tarafından Raboçaya Marselyeza, "İşçilerin Marseillaise'i" olarak sözleri değiştirilip söyleniyor. 1917 Şubat Devrimi'nden sonra kurulan Geçici Hükümet bunu Milli Marş haline getiriyor. Bitmiyor, Ekim Devrimi'nden sonra Sovyet Rusya'nın ilk ulusal marşı Raboçaya Marselyeza! Üç ülke, bir de Şili Sosyalist Partisi kullanıyor aynı eseri.

Çar'a karşı mücadele eden Polonyalı devrimcilerin şarkısı Varşov-yanka. 1905 Devrimi'nde bütün Rusya'da yayılıyor. Sonra Sovyetler'de filmlere konu oluyor. Ordan İspanyol anarşistlerine geçiyor ve 2000'lerde Türkiye'ye Bandista'nın yorumuyla bir kez de böyle giriş yapıyor.

Sovyetler Birliği daha sonra Enternasyonal'i kullanıyor, sonra bugün de geçerli marş geçiyor...

Evet. Ama arada bilinmeyen bir detay var. Bugün Rusya'nın ulusal marş olarak kullandığı ve Kızıl Ordu Korosu'nun kurucusu olan Aleksandr Aleksandrov'un bestesi olan ezgi aslında 1930'larda Bolşevik Parti'nin resmi marşı! Sonra daha iyisini bulamadıklarını düşünüyor ve eser Sovyetler'in marşına dönüşüyor. Rus milliyetçileri Bolşevik Parti marşıyla duyulanıyorlar!

İzmir Marşı'nın öyküsü daha az karışık sanki...

Bunu bilemeyiz; belki yıllar sonra başka bir kesitte, başka bir bağlamda karşımıza çıkar. Ama şimdi iyidir; İzmir'in dağlarında çiçekler açmaktadır. ■

Bir Orhan Pamuk 'kroniği': 'Putinaj'

Putin'den bir yıl sonra Orhan Pamuk Lenin'e Putin'in sözleriyle saldırdı. Yine ne rastlantıysa 'Nobel Gülümlü' Pamuk, devrimin kalbi olan Saint Petesburg'da, devrimin 100. yılına denk gelen günlerde ödüllendirildi.

■ NİHAT BEHRAM

Halkın ayaklanarak Şubat 1917'de Çarlık Yönetimi'ni yıkmasıyla başlayan ve Ekim'de Lenin önderliğinde komünistlerin iktidarı almasıyla sonuçlanan

Sovyet Devrimi'nin bu yıl 100. yılı.

Şu 'rastlantıya' bakın ki, Devrim'in tam da 99. yılına denk gelen günlerinde (2016 Ocak sonu / Şubat başı) Putin'in 'hedefinde' Lenin vardı! Bugün, dünya siyaset arenasındaki 'Çarvari süksesinin', onu Lenin'e 'saldıracak' bir güce ulaştırdığını düşünmüş olacak ki, yine 'ilginç' bir şekilde, 'sivil toplum örgütleri' ile düzenlediği bir toplantıdaki konuşmasının hedefi Lenin'di! 'Eleştiri' örtüsü altında Lenin'e saldırdı! Lenin'i "Sovyetlerin çökmesine yol açan atom bomması"na benzetip, Lenin'in "Bir çok insanı ölüme yoladığını, Rusya'nın son Çarı, ailesi ve hizmetkarlarını, papazları ve burjuva sınıfından olanları vahşice öldürttüğünü" söyledi.

Putin'in bu saldırısının he-

men ardından ise, halk ve Rusya Federasyonu Komünist Partisi'nin "Bu sözler asla affedilmeyecek; bu Putin'in ilk antikomünist söylemi değil" diyerek gösterdiği tepkiyi Kremlin Sözcüsü Dimitri Peskov, "Putin'in sözleri bir öfkeye yol açmamalı, sözler Putin'in şahsi görüşüdür" diyerek yatıştırılmaya çalıştı. Putin de 'kavırtmada' gecikmeyip, "Yanlış anlaşıldım, ben aslında kimi komünist / sosyalist fikirleri severim" diye bir açıklama yaptı!

RASTLANTININ BU DENLİSİ DELİYİ BİLE DÜŞÜNDÜRÜR: PUTİN, PAMUK, DICAPRIO, LENİN YAN YANA!

Lenin Devrimi'nin 100. yıl arifesindeki bu son derece ilginç rastlantıya, iki hafta sonra (Şubat) bir rastlantı daha eklendi: Rus gazetelerinde "Uzak Doğu Rusyası'ndan sinemasever bir grup kadın, Rus karakterleri canlandırmak istediğini söyleyen aktör Leonarda DiCaprio'ya, gümüş takılarını bağışlayarak alternatif Oscar heykelciği yapıyor" haberleri çıktı. Putin'in hayatını oynamak DiCaprio'nun 'hayallerinden biri'ydi!

'Alternatif Oscar'dan 'Nobel Klasığı'ne gelince: Yine ne rastlantıysa tam bir yıl sonra yani Şubat Devrimi'nin 100. yıldönümü günlerinde 'Nobel Gülümlü' Pamuk, devrimin kalbi

olan Saint Petesburg'da ödüllendirildi ve Pamuk 'görevi gereği mi, borç ödeme duygusu mu, yönlendirmeye mi, kendi akıyla mı' olduğu 'ayrı bir hesap' işi, fakat, yine ne rastlantıysa Putin'den tam bir yıl sonra Devrim'in 100 yıldönümü günlerinde Lenin'e saldırdı! Hem de aynı cümlelerle: "Saygım var ama çok insanı ölüme gönderdi, öldürttü, kütüphanede heykelinin işi ne" türü sözlerle!

EN ÜNLÜ VE EN EBLEH LİBERAL DE BU, 'SABIKASI' EN KABARIK OLAN DA!

O.Pamuk'un, Devrim'in 100. yılında özellikle de Devrim'in kalbi Saint Petersburg'a davet

edilip ödüllendirilmesinin, eski KGB üst düzey yöneticisi ve yeni Çar özentisi Putin'in bilgisi ve yönlendirmesi dahilinde ve 'Lenin düşmanlığı ve yıpratma algısı' yaratma planlı olduğu büyük bir olasılıktır. Çünkü bu türden 'planlamalar'da kullanılmaya en uygun tipler 'kullanışlı eblehler'dir. Kullanışlı eblehlerin uluslararası boyutta en ünlüsü (yani en olanaklısı) ve en eblehi (yani en kullanışlısı) ise bu şahıstır. Bu konuda hem uluslararası boyutta hem yerel anlamda 'sabıkalı'dır. 'Sabıka' kaydındaki suçları sıralamayacağım, çünkü şu yazıya değil birkaç kitaba sığmaz. Merak eden, Nobel verilmesinden sonra dünya medyasında hangi düdüğü nasıl çalmış, kime nasıl kürek çekmiş bakabilir! Sözelimi 2012'de, dışarda, *El Pais* Gazetesi'ne "Son 10 yılda mevcut iktidarla Türkiye çok daha zengin ve başarılı oldu" diye ötüyordu. İçerde 'İlmlî İslam'a kürek çekiyordu. Sonrasında dışarda Esad'a "Ülkeyi terket, onun Kaddafi gibi olacak" çağrısıyla ABD düdüğü üflüyordu, içerde "Yetmez ama evet" küreği çekiyordu.

Dedim ya sıralasan sonu gelmez... Geçiyorum. Kuş-

Buna Nobel verirlerken 'bir taşla birkaç kuş vurma' hesabı yaptılar! İstedikleri zaman istedikleri konuda istedikleri gibi 'kullanma' hesabı yanı sıra, kültürümüzün Nâzım'la, Yaşar Kemal'le, Dağlarca'yla, Sebahattin Ali'yle, Sait Faik'le anlamını bulan çitasını Pamuk'la aşağı çektiler!

kusuz ki bir olasılık da, Lenin'e saldırmasını kendisinin 'akıl etmiş' olmasıdır. 'Ebleh' dememiz, bu kadarcık 'akıldan' da yoksun olduğu anlamına gelmez! Yani 'bizimki'nin padişahlıkla kendi arasında Mustafa Kemal'i engel görüp sürekli ona saldırısı gibi Putin'in de Lenin'i, Çarlıkla kendi arasında bir barikat olarak görüp Lenin'e saldırdığını Pamuk duymuş ve Putin'e 'yağcılık' için Lenin'e saldırmış da olabilir. Gerçi böyle bir saldırıyı 'yönlendirilmiş' olarak yapmasıyla 'kendi başına yapmış' olması, birbirinden farklı değil, aynı kapıya çıkar! Yani liberal eblehlerin 'kendi akıllarıyla' yaptıkları iş, sonuç itibarıyla 'sistem aklıyla' örtüşüktür. 'Kullanışlı olmanın' doğasında var bu. İnsan bir işte kullanmak için o işe en yakın canlıyı seçer. Bir biçimde onu 'şekerle' falan ödüllendirerek ya da korkutarak 'eğitir'! Av mı sürececek, iz mi sürececek, havlayıp hırlayacak mı, postacılık mı yapacak, bekçilik mi yapacak, yük mü taşıyacak, bu canlı öğrendikten sonra o işi sürekli kendiliğinden yapar. Kısacası, KGB'den bu yana 'bu türlü işlerin üst düzey uzmanı' olan Putin'in Lenin saldırısı, kesin olarak 'zaman ayarlı'dır! 'Nobel güdümlü kullanışlı ebleh' ise bu 'zaman ayarıyla' aynı pistte 'Putinaj' yaptı!

'DİNAMİTÇİ'NİN ÖDÜLÜNDEN ALDIĞIN 'GÜÇLE' ÇAĞIN AYDINLANMA SİMGESİNE SALDIRI!

Ettiği sözlere gelince: yorumlamak bile cehaleti muhatap almak olur! Hem toplumsal ve kültürel devrim hem de siyasal devrim anlamında yüce Lenin'in verdiği yapıtlar insanlığın en değerli hazinelerinden biridir. Yazdığı mektuplar bile çağın sanatçılarına ufuk açmıştır. O ufuk Mayakovski'nin "Lenin Destanı"nda bayraklaşır. Keşke dünyanın bütün kütüphanelerinde onun yapıtları yer alsaydı ve o kütüphanelere onun büstü konulsaydı!

Danimarka'dan İngiltere'ye, ABD'den Fransa'ya, bu şahsın gezip dolaştığı, yaşadığı, yemlendiği ve düdüklarini üflediği dünyanın birçok ülkesinde, 'Kraliyet Kütüphanesi' adıyla ya da 'Georges Pompidou' gibi devlet başkanı vb adıyla kütüphaneler, kültür merkezleri ve müzeler var ve bu mekanlarda da adını aldığı kişilerin büstleri, görüntüleri olur. Bu şahıs bunlardan

Lenin'e kendi aklıyla mı saldırdı, o ayrı bir 'hesap işi'! Hem toplumsal ve kültürel devrim hem de siyasal devrim anlamında yüce Lenin'in verdiği yapıtlar insanlığın en değerli hazinelerindedir. O'na saldıran Pamuk'un, gezdiği, yaşadığı, yemlendiği ülkelerde kralların, devlet başkanlarının adıyla kurulmuş kütüphanelere, müzeler ve bu mekanlara adını veren kral, devlet başkanı, siyasetçi heykellerine dil uzatmışlığı var mı acaba?

herhangi birine 'dil uzatmış' mı? Bizde, 'Hacı Mehmet Sabancı, Şevket Sabancı, Suna Kıraç' vb kişi adıyla kütüphane az mı? Zübük işte! Edebiyat vasat, zeka vasat altı, ahlak sıfır!

Unvanıyla ün kazandı mı? Alfred Nobel yazar mı? Bernard Shaw'a o ödül verildiğinde, "Nobel, dinamitin keşfiyle insanlık suçu işlemiştir!" diyerek reddetmişti. Bu da ödülü aldıktan sonra yaptıklarıyla Nobel'in 'insanlık suç zincirine' eklendi! Evet öyledir, Nobel ödülünün sahipleri iki kesimdir, yapıtlarıyla Nobel'i alanlar ve 'politik hesaplarla' Nobel verilenler diye. İkinci kesimin özelliği Nobel'in asıl işini yani 'dinamitçiliği' sürdürmektir; bu da 'sistem bitliği' gibi bir şeydir! Sözgelimi

Obama, kan gölünde yüzerken 'Barış Nobel'i'yle ödüllendirildi!

PAMUK NOBEL'İYLE YÜCELMEME DEĞİL ALÇALMAYA HİZMET ETTİ!

Evet, 'Pamuk edebiyatı' vasat, hatta çoğu zaman vasat altı bir edebiyattır! Buna Nobel verirlerken 'bir taşla birkaç kuş vurma' hesabı yaptılar! İstedikleri zaman istedikleri konuda istedikleri gibi 'kullanma' hesabı yanı sıra, kültürümüzün Nâzım'la, Yaşar Kemal'le, Dağlarca'yla, Sebahattin Ali'yle, Sait Faik'le anlamını bulan çitasını Pamuk'la aşağı çektiler! Dün dünyada 'en büyük Türk yazarı' diye sorulduğunda insanlar "Nâzım Hikmet, Yaşar Kemal"

diye saymaya başlardı. Bugün "Orhan Pamuk, Elif Şafak" falan diye başlıyorlar! Büyüklük yerini 'ünlülük' aldı! Nedense bu 'ünlüler' de hep hem sistem yalakası hem yazdığı dilin acemisi! Yazdıkları, ciddi bir dil terazisine konsa, gram çekmez!

Bu şahsın, uzun uzun 'boza tarifi' yaptığı son kitabıyla ilgili Rana Ulaş bir yazısında şöyle diyordu: "Romanın adı 'Kafamda Bir Tuhaflık' ama romanda neyin tuhaf olduğunu bir türlü anlatamıyorum. Sadece yer alan olayların tuhaf olduğunu söylüyor. Şöyle yazıyor Pamuk; 'Zaten tuhaf olaylarla dolu hikayemiz büsbütün tuhaf sanılmasın'...Orhan Pamuk, Mevlut'un amcasının oğlu Süleyman'ın yanıltmasıyla yanlış kızı kaçırmamasını tuhaflık olarak adlandırıyor. Bunun adı tuhaflık değil, olsa olsa kandırmacadır. Mevlut kaçırdığı kızın yani Rayiha'nın yüzünü görünce bir "tuhaflık duygusu" yaşar ve yaşamı boyunca bunu anımsar. Böyle bir olayı "tuhaflık duygusu" diye ancak Türkçesi kıt olan biri tarif eder. Tuhaflık hissedilir, bir olay ya da durum insana tuhaflık gelebilir ama tuhaflık duygusu yaşanmaz."

Odaya 'sivrisinek' girmiş, bıraksam uykum kaçıyor, yakalamaya çalışsam zamanım! Bu yazı da böyle bir 'tuhaflık kader' miş! ■

İki kadın yazılımcı 8 Mart'ta 'işlerini' anlattı

'Kadından bilgisayarlı olmaz' diye diye...

Bu sektör zordur, fazla mesaisi çoktur, yapabilir misin? Sevgilin var mı? Evli misin? Çocuk düşünüyor musun?" Sorgulama bunlarla başlar. Çocuğun kariyerine zarar vereceğini söylerler, ama mesele alacağın doğum iznidir.

■ **Söyleşi: NEVZAT EVRİM ÖNAL**

Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde, kadınlar, kadın emekçiler, toplum içindeki konumları, koşulları konuşuluyor.

Biz de iki kadın yazılımcı ile meselenin onların cephesindeki

durumunu konuşalım dedik. Sohbetimizi geçtiğimiz yıl bir şirket müdürünün yaptıklarıyla tüm ülkeye mal olan kadın düşmanı bir "yargıyı" tartışarak açtık. "Kadından yazılımcı olmaz" diyenleri tartışarak başladık ve kadın yazılım işçilerinin yaşam mücadelesini dinledik.

Ortada ilginç bir durum var; kadınların yazılımcı olamayacağı, başka herhangi bir mesleğe yatkınlıklarından, örneğin belediye otobüsü ya da taksi şoförü olamayacaklarından bile daha çok yayılan bir yargı. Kadından yazılımcı olmaz mı?

Burcu: Ben on beş yıldır yapıyorum, olmuştur herhalde.

Peki, olurken hangi engellerden atlamak gerekti?

Melike: Aileyle başlıyor. "Neden bilgisayar mühendisi oluyorsun? Öğretmen olsana" telkinleriyle.

Ardından seksen kişilik bir sınıfta bir avuç kız oluyorsun ve bütün erkek sınıf arkadaşların aynı soru-

yu soruyor. Dikkat etmezsen bir süre sonra sen de kendine sormaya başlıyorsun.

Burcu: Ve ardından mülakatlar...

Evet, hayli yıpratıcı oluyor muş sanırım...

Burcu: Mezun olmuşsun, daha yönünü belirlememişsin, ilk iş başvurunda adamın biri sormaya başlar "Bu sektör zordur, fazla mesaisi çoktur, yapabilir misin? Sevgilin var mı? Evli misin? Çocuk düşünüyor musun?" Çocuğun kariyerine zarar vereceğini söylerler, ama mesele alacağın doğum iznidir.

Melike: Mesela benim en fazla arsızlığa maruz kaldığım görüşme ilk mülakatlarımdan biriydi. Söze direkt "Niye yazılımcı olacaksın, gel seni analist yapalım" diye başlamışlardı. "Zaten her ay bir hafta verimsiz çalışacaksın. Yazılım konsantasyon gerektiren bir iş, zor yaparsın. Gençsin, evleneceğim dersin. Dört ay hamilelik izni alacağım dersin. Zaten hormonal değişimler olacak kendini işine veremeyeceksin." Hani insanın yapacağı yoksa bile sırf sinirden işe alındığının ertesi günü gidip birinden hamile kalası gelir.

İşe alımdaki ayrımcılık, işte de sürüyordur herhalde. Bunu biraz açsanıza.

Burcu: Melike'nin vurguladığı yerden devam edeyim, ilk ayrımcılık yazılımcı ve analist pozisyonları arasında olur. Kadınları analistliğe doğru iteklerler çünkü kod yazmak daha matematiksel bir iştir ve kadının beceremeyeceği düşünülür. Kadın sürekli kontrol edilmelidir, sürekli mentorluk verilmelidir vesaire. Zamanla kendini kabul ettirirsin, ama yaptığın her hatada bu bir şekilde, ama yüzüne ama arkandan kadın olmanla bağlantılandırılır.

Melike: Oysa hata yapmadan kod yazılmaz. Ve senden, sadece kadın olduğun için, "iyi"-

den ziyade "hatasız" iş beklenir. Erkek sonuç aldığı müddetçe işi kafasını gözünü yaparak da yapabilir, kadın ise niyeyse kusursuz olmalıdır. Ama kusursuz olmaya çalışırsan, riskli denemelere giremezsin ve kod yazarken bu çok önemlidir.

Bilişimde esnek çalışma hemen her sektörden daha yaygın. Bunun da kadınların önünde bir engel oluşturduğunu söylüyor. Ne dersiniz?

Burcu: Ülke öyle bir hale geldi ki kadın, ciddi bir güvenlik tehdidi altında. Patronlar da bunu veri olarak davranır, "Geç çıktığında başına bir şey gelirse benim de başım ağrır" diye düşünür. Doğal olarak aynı sebepten dolayı kadın da fazla mesai konusunda daha az gönüllü olur.

Yani fazla mesaiye gönüllüler mi kalıyor?

Burcu: Yok canım... Kimse güle oynaya kalmaz ama öyle bir ortam yaratılır ki sen o mesaiye kalmak gerektiğini, kalmazsan bunun sonuçları olacağını hissedersin. Yazılım sektöründe ücretler ortalamasının üzerinde olduğu için de insanlar genelde seslerini çıkartmaz.

Melike: Ama kadın söz konusu olduğunda bu "gönülsüzlük" bir yandan da bu sürekli "ev işleri"ni yapma sorumluluğuna bağlanır. Kadın evini temizleyecek, yemek yapacak, çocuğa bakacak vb. İlginc, bekar olduğunu, yalnız yaşadığını bil-seler bile bu ezberle düşünürler. Erkek Yemeksepeti'nden pizza söyler, temizlik için yardımcı tutar ama kadın bunları yapmaz. Yalnız yaşasa da evinin tozunu kendi alır.

Peki, ya mobbing?

Melike: Tam da Burcu'nun bahsettiği yerden başlıyor mobbing. "Çok kazanıyorsun, çok çalışmalısın." Bu düşüncüyü kafaya kaka kaka içselleştirilmesini sağlıyorlar. Beyaz yakalıları

HATIRLATMA: SIEMENS'İN BİLİŞİM MÜDÜRÜ'NÜN İNCİLERİ

BT'ci (BT: Bilişim Teknolojileri) beyin adamıdır, ağır abidir, herşeyin en iyisini o bilir, en iyi iş son sözü senin söylediğin iştir. BT'ci meşguldür, vakti değerlidir, kimseye çaktırmadan mesaiyi şişirir, dizileri bölüm sektirmeden izler, kişisel gelişimini garantiler. Eş, dost, akraba BT'ci evlatları ile gurur duyarlar, ev yapımı baklava bayram ziyaretlerini taçlandırır.

İş yerinde BT'ci kankası olanın sırtı yere gelmez! BT'ci aç kalmaz, asgari ücretten çalışmaz, naza çekse de işsiz kalmaz. Ne yalan söyleyelim kızlardan BT'ci olmaz, olanı nadide çiçektir, ekibin kraliçesi, takımın göz bebeğidir.

Siemens
IT Birim
Müdürü
Reşit İker
Gökhan

genelde kendi durdukları yerden değil patronun tarafından işe baktığı için de kolay oluyor açıkçası. Sistem 24 saat açık, o zaman hizmet de 24 saat olmalı. Ama bu 24 saatin çoğu ölü saatler olduğu için nöbet usulü, karşılığı ödenen üç vardiya değil; bir normal mesai ve asla, uyurken dahi sesini kısma hakkın olmayan bir telefon... Sektörün iş ilanlarına bak, LinkedIn, kariyer.net falan hepsi "esnek mesai" diye başlar.

İzninizle baştaki soruya dönmek ve oradan devam etmek istiyorum. Geçen yıl bu zamanlarda Siemens'in bilişim müdürü bir sunumda "kızlardan BT'ci olmaz, olanı nadide çiçektir" diye bir ifade kullanmıştı da olay olmuştu. Ne hissetmiştiniz bunu gördüğünüzde?

Burcu: Bizim çıkarttığımızın ötesinde pek olay olmadı açıkçası. Adam hâlâ işinin başında mesela...

Melike: İki şey hissettim. Bir, o adamın kendisine öfke. İki, yazılımcı kadınlara öfke. Tamam, mücadele pratiği az bir ülkedeyiz ama yazılımcı olabilmek için mücadele vermiş kadınların bu saçmalığa sessiz kalması tuhaftır gerçekten.

Burcu: Kesinlikle. Bu sözler toplantının kahve arası şakalaşması falan değildi; bir sunumun parçası olarak sarf edildi. Powerpoint ile perdeye yansıtıldı. Sonuçta o adam kendi deneyiminden yola çıkarak böyle bir şey söylüyordu ve onunla çalışan kadınlar bunu üstüne alınmalıydı. Alınmış olsalardı da herhalde duyardık.

Melike: İlginç olan şu ki, o dönemde çalıştığım yerde, onlarca erkeğin arasındaki tek kadın yazılımcıydım ve her gün benzer geyiklere maruz kalıyordum; ama erkek mesai arkadaşlarımdan hepsi o sözleri çok kızmışlardı. Yani, sağlıklı erkek yazılımcıyı dahi tiksindirecek bir kafasızlıktı.

Bu söylediklerinizi ilginç buluyorum, çünkü bir yan-

Hata yapmadan kod (program) yazılmaz. Ve senden, sadece kadın olduğun için, "iyi"den ziyade "hatasız" iş beklenir. Erkek sonuç aldığı müddetçe işi kafasını gözünü yarararak da yapabilir, kadın ise niyeyse kusursuz olmalıdır. Ama kusursuz olmaya çalışırsan, riskli denemelere giremezsin ve kod yazarken bu çok önemlidir.

dan da kadının mücadeledeki yerinin büyüdüğü, toplumsal olaylarda kadının erkeğin önüne geçtiği bir dönemden geçiyoruz. Bunun kuşkusuz islamcı baskının önce kadının üzerinde açılmasıyla alakası var. Kadın toplumsal hayata katılma hakkı elinden alınmasın diye mücadele veriyor. Peki, bu niye iş ortamına aynı şiddetle yansımıyor?

Melike: Çünkü toplumsal hayatta kendisini kadın olarak tanımlamaktan kaçamaz ama iş yerinde işçi olarak tanımlanmaktan kaçabilir. Şirketteki tüm gerilim sonuçta patron kâr etsin diye yaşanıyor ve bununla yüzleşmek için bir sınıf tavrı geliştirmek gerekiyor.

Burcu: Zaten bunun eksikliği feminist kadın yazılımcı derneklerinin yaptıklarından belli. Bu derneklerden dünya çapında sürüyle var ve hemen hepsi "Biz de kod yazabiliriz, hatta erkeklerden daha iyi yazabiliriz"i ispatlama derdinde. II. Dünya Savaşı'nda Amerika'da kullanılan "We can do it" afişi gibi. Kadın yazılımcı, erkek yazılımcıyla rekabet ediyor. Oysa ayrımcılık ve mobbing patrone dan aşağı doğru yayılıyor ve bu sayede kadın yazılımcıların ücretleri düştüğü için, sonuçta patrona yarıyor.

Dilerseniz serbest

çağrışım diyelim, ama aklıma Avrupa Yakası'ndaki haliyle Gülse Birsal geldi.

Burcu: Kesinlikle. Eleştirmesi kolay olanı eleştirip, netameli olandan kaçınma. Avrupalı olup cinsiyet ayrımcılığına karşı çıkmak bir yerden sonra kolaydır. Gülse bu mesele hakkında konuşsa yüzeysel bir esprili eleştirelliğin ötesine geçmez. Siemens'in müdürü ile iyi dalga geçer ama o kadar.

Peki, son sorumuz da dilerseniz 8 Mart'la ilgili olsun. 8 Mart tartışmaları bir kez daha Erdoğan'ın "Kadınla erkek eşit değildir" sözleriyle başladı. Yorum yapmak ister misiniz?

Melike: Haklı, onunla eşit değiliz. Ama şaka bir yana, açıkçası, ona laf yetiştirerek bir yere varamayız. Bir bütünlük var; Erdoğan'ı, Siemens'in bilişim müdürünü ve o müdürü kapının önüne koymayan patronu birbirine bağlıyor.

Burcu:

Adamın söyledikleri artık bir kanksama üretti. Delidir ne yapsa yeridir hali. Öte yandan bu sözleri her sarf ettiğinde gerici güruhun ilkelliğini kamçılıyor ve cesaretlendiriyor.

Melike: Ve tecavüzler artıyor ve fazla mesai kalmamız tehlike arz ediyor ve işe alınmıyoruz... Böyle gidiyor. Dediğim gibi, bütünlük...

İş çıkışı yorgun argın bir de bizimle sohbete vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz. Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Melike: Biz de bütün kadın yazılımcıların Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyoruz. ■

Direncin simgesi komünist kadınlar - 1

Suat Derviş: Komünistlerin kırılmayan inadı

Fosforlu Cevriye'nin yazarı desek... Bir dönemin komünistlerinin belki de en karakteristik özelliği: Yaptıkları, yazdıkları, ürettikleri kendilerinden ünlü. Herhalde yakışanı da bu. Fosforlu Cevriye'nin yazarının ömrünün baskılara direnerek, yazdıkları yüzünden yargılanarak, hapsedilerek, aç bırakılıp sürgün edilerek geçmiş olması ise bu ülkeye yakışmayan bir şey...

■ SERPİL GÜVENÇ

Kol ve kafa emekçisi kadınlar, ülkemizin bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde, erkek yoldaşlarıyla omuz omuza savaştılar. Özveriyle, inançla, yüreklilikle ve en önemlisi kendi kararlarıyla katıldılar bu zor yaşama. Herbirinin yaşamı araştırılmayı, yazılmayı ve yeni kuşaklara tanıtılmayı fazlasıyla hak ediyor. Biz, Türkiye'de akademisyenlerin, gazetecilerin, sanatçı ve yazarların büyük baskılarla susturulmaya çalışıldıkları günümüz siyasal ortamını dikkate alarak, sizlerle iki komünist kadın gazeteci ve yazarın yaşamını paylaşmayı seçtik.

Bunlardan ilki Suat Derviş. Bu hafta onu anlatmak istiyoruz.

Asıl adı Hatice Saadet Baraner. Ülkemizdeki sosyalist, komünist birçok aydının yazgısını paylaşmış bir kadın yazarımız. Ömrünün büyük bir kısmının mahkemeler ve cezaevleri ara-

sında mekik dokumakla geçtiğini biliyoruz.

Doktor bir babanın, aristokrat bir Osmanlı ailesinden gelme sanatçı bir annenin çocuğu olan Suat Derviş, otuz yakın roman, öykü ve politik eserin sahibi. Ankara Mahpusu on sekiz yabancı dile çevrilmiş. 1921'den itibaren Babıali'nin en başarılı muhabirlerinden birisi olarak gazetecilik yaşamına başlayan Derviş, 1927'de konservatuvar eğitimi için gittiği Almanya'da müzik çalışmalarını sürdürürken bir yandan Berlin Felsefe ve Edebiyat Fakültesine devam etmiş, bir yandan da Alman gazete ve dergilerinde yazılar yazmış.

“NİÇİN SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN DOSTUYUM?”

1932'de Türkiye'ye dönen Suat Derviş, 1936 yılında, Ser-tellerin çıkardıkları *Resimli Ay* dergisindeki yazılarıyla sol basın dünyasına adımını attı. Bunun yanında, *Tan* gazetesinde de kadın sorunları ve dış siyaset

üzerine yazıla-
rı yayımlanıyo-
du. 1937'de SSCB'ye
giderek Tan için uzun bir röpor-
taj yaptı. 1941'de TKP Genel
Sekreteri Reşat Fuat Baraner ile
son evliliğini yapan Suat Derviş
ile eşi Baraner, 1940- 41 yılları
arasında 26 sayı yayımlanan
“Yeni Edebiyat” dergisini birlik-
te çıkardılar. Derviş, 1939'da
ikinci kez gittiği SSCB ziyareti
izlenimlerini içeren “Niçin Sov-
yetler Birliği'nin Dostuyum?”
başlıklı incelemeyi 1944 yılında
kaleme almıştır. Sovyet siste-
minin övüldüğü, Türk- Sovyet
dostluğunun kaçınılmazlığının

vurgulandığı
bu kapsamlı kitap-
ta, SSCB'de tarım, sanayi,

kültür, sanat, müzik, kadın ve
çocuk sağlığı, eğitim alanlarında
ulaşılacak muazzam gelişmeler
istatistiklerle ve ayrıntılı olarak
aktarılmakta ve yorumlanmak-
tadır. Suat Derviş, bu başarıda,
cephede ve cephe gerisinde
Sovyet kadınının verdiği büyük
mücadelenin payının önemini
de betimler. Kendisine karşı
yöneltilen “kıpkızıl komünist”
suçlamalarını ise, geri adım
atmaksızın şöyle yanıtlar;

“... Bu küçük risale ile, efen-
dilerine sadık kölelik hizmetini
yapmaya çabalamış olanlara hitap
etmiyorum... Yirmi yılı aşkın bir
süredir yazılarımı takip etmiş olan
okuyucularım, her Türk yazı-
cısı gibi kendimi hesap vermekte
sorumlu hissettiğim Türk kamu-
oyuna hitap ediyorum ve altında
imzam bulunan yazılarım bütün
sorumluluğunu taşımaktan gurur
duyduğumu söylüyorum... Sovyet-
ler Birliği'ne karşı olan dostluğum
da saklamaya gerek duymadığım
ve kemal-i cesaretle açıkladığım
bir duygumdur.. Ve ben bu küçük
kitabı 'böyle bir dostluk hissetmi-
yorum' diye kendimi savunmak
için değil, bilakis, bu dostluğun
ne kadar haklı ve doğru olduğunu
ispat etmek, onun kaynak ve ne-
denlerini tahlil etmek için kaleme
almış bulunuyorum.”

Türkiye, ırkçılığın ve anti-ko-
münizmin kol gezdiği, siyasal
iktidardan destek alan gerici ke-
simlerin ve gerici ve komünizm

“Niçin Sovyetler
Birliği'nin dostuyum”
başlığıyla yayınladığı
haber röportajdan
sonra Suat Derviş'e
“kıpkızıl komünist”
sözleriyle saldırdılar.
Türkiye gericiliğinin
genetik sorunlarına
işaret ediyor olsa
gerek bu durum.
Derviş'in bir adım
geri atmaması da
komünist kadınların
mayasından geliyor.

karşıtı basın iyice palazlandığı bir dönemden geçmektedir. TCK'nin 141-142. maddeleri, her zamanki gibi, sosyalist, komünist aydınlar üzerinde Demokles'in kılıcı gibi sallanmaktadır. Böylesi bir ortamda, bu broşürün yazılması, büyük bir yüreklilik, kararlılık ve inanç gerektirmekte ve yazarını büyük bir bedel süreci beklemektedir.

KOMÜNİST AYDININ EKMEK KAVGASI

Suat Derviş, tüm baskılara ve tehditlere karşın, romanlarını yazmayı sürdürür ama artık

Babialı'nın kapıları ona kapanmıştır.

1944 TKP tutuklamalarında eşiyle birlikte gözaltına alınır. Sorguda ilk çocuğunu düşürür ve bir daha çocuk sahibi olmaz. Yardım ve yataklıktan açılan dava ise, "yazdığı yazılarla solcu fikirli bir kadın olduğunu gösterdiği" için 141. maddeye çevirir. TCK'nin 141/1. ve 161. maddelerinden suçlu bulunur ve sekiz ay kalır cezaevinde. Dışarda yaşam daha da zordur. Yine de roman yazmayı, Reşat Fuat'a para göndermek ve kendi geçimini sağlamak için piyesler ve skeçler yazmayı sürdürür.

ANKARA MAHPUSU

Tahliye edilen eşi Reşat Fuat 1951'de TKP tevkifatı kapsamında bir kez daha içeri alınır. Suat Derviş, bu kez Paris'e gider. Fransız dergilerindeki yazılarında Türkiye işçi sınıfını anlatan öyküler yazar. Fransızcaya çevrilen "Ankara Mahpusu" romanı, eleştirmenlerce büyük övgü alır. Romanları birçok dile çevrilir.

1961'de Reşat Fuat'ın tahliyesiyle birlikte ülkesine dönen yazarın günleri, çektiği işkenceler ve cezaevi koşullarının çok yıprattığı eşine bakmakla geçer. Maddi sıkıntılar devam etmek-

tedir ve yazarın kitaplarını kimse yayınlamaya yanaşmamaktadır. 1968'de Reşat Fuat'ı yitirir. Aynı yıl, Yeşilçam'da ilgi gören ve filme alınan Fosforlu Cevriye romanından gelen parayla biraz olsun nefes alan Derviş, evini 68 gençliğine açar. Bu arada Neriman Hikmet ve birkaç devrimci kadın arkadaşıyla "Devrimci Kadınlar Derneği"ni kurar. Dernek kısa bir süre sonra kapatılacak, Suat Derviş'in evi basılacak, gözaltına alınacaktır.

Sağlığını da iyice yitiren komünist kadının yaşamı 23 Temmuz 1972'de sona erer. ■

Mücadeleci bir kadın: Behice Boran Mirasını taşıyoruz

■ ZEHRA GÜNER

Sokağa çıkma yaşayışının olduğu 1979 1 Mayıs'ında yürüyüşün en önünde olduğu, sağ yumruğunu kararlı bir biçimde havaya kaldırdığı o güzel fotoğraflar ve sıcak gülümseyişi ile anımsıyor çoğumuz onu. Behice Boran, sosyalizm mücadelesinin simge isimlerinden birisidir. Seçtiği yoldan pişmanlık duymamış, bedel ödemiş, sosyalist bir kadındı. Behice Boran sosyalist bir siyasetçi olmasının yanında sosyolog, eleştirmen, akademisyendi, bir barış neferiydi. Boran Barış Derneği kurucusu ve Başkanı olmuştur aynı zamanda.

Behice Boran'ın mücadelesini Türkiye İşçi Partisi'nin tarihinden ayırmak mümkün değil. Çünkü Behice Hanım, partisinde yıllarca merkez yöneticilik ve 70-71, 75-80 döneminde genel başkanlık yapıyor. Behice Hanım, aynı zamanda partinin teorisyenlerinden biri.

1962 yılında Türkiye İşçi Partisi üyesi olmuş, 1965 yılında milletvekili seçilerek parlamentoya girmiştir. 1970 yılında Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanlığına seçilirken TİP'te Marksizmin öne çıkmasında önemli katkıları olmuştur. 12 Mart 1971 muhtırası ile

TİP kapatıldı ve Behice Boran tutuklandı. 1974 yılındaki genel afra serbest kalarak 1975 yılında tekrar kurulan TİP'in genel başkanı seçildi. 12 Eylül 1980 faşist darbesinin ardından yurtdışına çıkan Behice Boran, 1981 yılında yurttaşlıktan çıkarıldı. Yurt dışında kaldığı sürede de siyasetten kopmayan Behice Boran, 1987 yılında Türkiye İşçi Partisi ile Türkiye Komünist Partisi'nin birleşme kararını açıklamasından üç gün sonra hayatını kaybetti.

Behice Hanım, büyük bir mücadelenin içinde geçirdiği yaşamını tanımlar şu anlattıklarıyla: "Kişiler hakkında nasıl mı karar vereceksin? Hayatlarına bakarak. Bir insan, yaşadığı hayatın insanıdır. Doğru bulduğumuz fikirleri öyle benimsemiş, öyle içimize sindirmiş olmalıyız ki, bunlar davranışlarımızı biz farkında olmadan dahi etkilemeli, tayin etmeli, yönetmelidir. İnsan nihayet ne kadar sosyalist olmaya devam etse de, bir gün bedeni bu fani dünyaya veda

eder, ama işçi sınıfı partileri, işçi sınıfı var oldukça devam eder, gider. Sosyalist doğulmaz, sosyalist yaşanır."

Sosyalizm mücadelesinin önde gelen kadınlarından olan Behice Boran, Türkiye devriminin yolunun bilimsel sosyalizmin ilkelerinden geçtiği düşüncesinin önünü açtı ve bu tezi güçlendirdi. Mücadeleci bir kadın olarak durduğu bu yer yıllar sonra bir 8 Mart günü ilk aklımıza gelen kişi olmasının da nedeni. ■

HAYIRINIZ BOL OLSUN

YETMEZ AMA HAYIR

Erdoğan Başkan olmasın, Anayasa değişmesin; var gücümüzle bunun için uğraşırız. Yetmez ama Hayırın, Hayır'ı zayıflattığı iddialarına güler geçeriz. Versinler Hayır oylarını, oylarına sahip çıksınlar ama kimseyi aptal yerine koymasınlar. Mesele Erdoğan'ın Başkanlığından ya da tek adam yönetiminden ibaret değildir. Hayır'ımızı emperyalizmin yeni numaralarına, patron sınıfının derin hesaplarına, Boya tekellerinin Filli şirinlik muskasına yedirtmeyiz.

■ KEMAL OKUYAN

Bin bin attılar, yüz yüz tutukladılar, bu her gün devam etti ve "Fethullah Terör Örgütü" bir türlü bitmedi. İnsanlar sokakta birbirine selam vermeye korkar hale geldi, yandaşlar birbirine girdi, biri ötekini cemaatçi olmakla suçladı, İstanbul ve Ankara belediye başkanlarını işaret ettiler açık açık.

Şu ağlak imamın yaptığına bakın, insanın bu kadar fesata şapka çıkarası geliyor!

Fesat, yobazlık, riya, zalimlik aklınıza ne gelirse var, tamam.

Ama sakın, "FETÖ her yerde" çılgınlığının kaynağı imamın becerisinde değil de kahrolası düzenin kendisinde olmasın?

Cemaatin "gizli gizli" her tarafa sızdığı, kurumları, partileri ele geçirdiği bir büyük yalandır. Biliyorduk ama şimdi daha iyi anlıyoruz ki, Fethullah Gülen, uzun bir süre Türkiye'de kurulu düzenin birleştirici aklı, bir anlamda egemen ideolojisi olmuş.

Türkiye'de patronlar ABD ve de Almanya, İngiltere bağlantılarını cemaatle yenileyip ek kârlı alanlara yönelmiş; Silahlı Kuvvetlerin bütün yurt dışı varlığı ve operasyonlarına cemaat yol açmış; anti-komünizm ve yobazlık cemaat sayesinde toplumun bütün hücrelerine yayılmış; di-

ğer cemaatler Gülen cemaatinin arkasında kuyruğa girip pastadan pay almış; AKP, CHP, MHP cemaatten akıl, feyz almak için birbiriyle yarışmış; aydınlarımız Abant'ta imam tarafından misafir edilmiş; "solcu" muz Taraf gazetesinden beslenmiş; sonra neymiş, cemaat her yere sızmışmış!

FESAT MI GÜLEN'DEN ÇIKTI, GÜLEN Mİ FESATTAN?

Fesat varsa hemen sayalım, bu fesattan, bu komplodan, bu zorbalıktan TÜSİAD şahsında bütün patronlar, Avrupa Birliği, NATO, düzen partileri, tekelci medyamız, sivil-asker bütün yüksek bürokrasi sorumludur.

İşte bu nedenle Fethullah Gülen bir anlamda bitti, bir diğer anlamıyla dimdik ayakta! Ve şimdi bizden Fethullah Gülen'in bir terör örgütü, bir fesattan ibaret olduğuna inanamamızı istiyorlar.

Tıpkı meselenin Erdoğan'ın başkanlığını engellemekten ibaret olduğunu kabullenmemizi istedikleri gibi.

AKILLICA AMA YEMEZLER!

"Aslında kimse uyumuyordu" Hele bir kurtulalım kafası, 16 Temmuz'da Gülen'i aşağıya çekerken Erdoğan'ı yukarıya itti. Yenikapı ruhu, ahmaklığın değil halkı ahmak yerine koymanın adıdır. Kimse aldatılmamıştır. Sadece onlarca yıldır oynanan

bir oyunda yeni bir perde açılmıştır.

Erdoğan Başkan olmasın, Anayasa değişmesin, var gücümüzle bunun için uğraşırız. Yetmez ama Hayır'ın Hayır'ı zayıflattığı iddialarına güler geçeriz. Tersine, kurulu düzen adına alınan Hayır'cı konumun içi boştur, geleceği yoktur. Versinler Hayır oylarını, oylarına sahip çıksınlar ama kimseyi aptal yerine koymasınlar.

Fethullah düzenin bizzat kendisidir; mesele Erdoğan'ın Başkanlığından ya da tek adam yönetiminden ibaret değildir.

Hayır'ımızı emperyalizmin yeni numaralarına, patron sınıfının derin hesaplarına, Boya tekellerinin Filli şirinlik muskasına yedirtmeyiz.

Her yere "sızmışlar" denilirken aslında sermaye sınıfımız, düzenin sahipleri, bütün bir gerici cephe bu cemaatin sırtında yükselmiş, sınırlarını bu "örgüt" aracılığıyla genişletmiş. İşte bu nedenle Fethullah Gülen bir anlamda bitti, bir diğer anlamıyla dimdik ayakta!

